

MINE MOKYKLA
 Matematika angliškais kalbos
 is be mokintojo (apdarys)
 \$1.00
 Draugas arba kaip
 skaityti ir rašyti be mo
 15c.
 Būdas mokintis rašy
 okintojo 10c.
 etika mokiniamsi no
 u pav. (apdaryta) 35c.
 s siųskit per Money Or
 adresu:

Mikolainis
 New York City

s «K» skaitytojams.

žsirašys «Kovą» 1911
 okėdami nž metus iš
 ns bus duota dovana
 alendorius su Markso
 ir antrą kišeninį.

RAI
RAI
RAI

vrai kurie budamė
 terviški, sunaikinti
 uduoti priimnoma
 a iš tuo knygu.
 ta, kaip jie igaua
 me tame padeime.
 noje kalboje kaip
 o, arba syfili,
 pneima, Abel-
 gyvybes sky-
 ius, Rheuma-
 tylyva, Kepenu,
 ali but galiutina
 i ir slapta, su ma-

ilą sveikatą, spekas
 . Ji yra krautuvi ži-
 , kurios vyras turi
 kiedami už prastus,
 aitisi šitą knygą Ji
 ilet galiutinai isgy-
 na VYSAI DYKAL
 ie sava varda, pa-
 k ji mums šendena.

S knygos.
 na.

ICAGO.
 asilimimui dykal
 s išsiustumet man

THE LITHUANIAN WEEKLY
 "KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FE-
 DERATION OF AMERICA
 [Incorporated April 28, 1908.]
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIEUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
 "KOVA"
 Išėina kas Pėtnyčia, Leidžia
 LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
 JUNGIA AMERIKOJE
 Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

Nr. 41.

Philadelphia, Pa., 14 d. Spalio (October), 1910 m.

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

[VAIRŪS STRAIPSNIAI.

**	Revolucija Portugalijoje.....	493
**	Prasikaltimai ir Prasikaltėliai.....	494
	BELETRISTIKA ir POEZIJA.	
	<i>Barabokius</i> Mirties Valstijoj.....	495
**	Geras uždarbis.....	496
	<i>Raciūtė</i> «Kova» arti krizio.....	497
	<i>Bakanauskas</i> Mažiau karščiukimės, daugiau protaukime.....	498
	<i>Mackevičius</i> Ar nebūtų geriau.....	499
	Protokolas.....	499
	<i>Bagocius</i> Nežinia ar paslėpti siekiai.....	502
	KORESPONDENCIJOS.....	502
	SAJUNGOS REIKALAI.....	503

Pirmutinis ir Seniausias Lietuvių "DILGĖLĖS" Juokų ir Satyros Laikraštis

Su juokdaryškais, originališkais paveikslais, einas penktus metus (nuo 1906 m) Per ketverius metus "DILGĖLĖS" telp blyjojo, kad dvigubai pasistorino ir pasilgino, o dabar, ant penktų metų amžiaus, daugiau kaip dvigubai pastatkino: buvo mėnesinis, dabar—DVISAVAITINIS, t.y. leidžiamas kas dvi nedėli. Telp padidėjusiose ir tankiose "DILGĖLĖSE" telpa jau ne tik daugybė juokų, pajuokų ir paveikslų, bet ir vieoklų naujienų ir aprašymų iš politikos, gyvenimo, mokslo ir dailės. "DILGĖLĖS" užstoja skriaudžiamuosius, bet dilgina visų palkiojimus. Kalba visiems suprantama, nes dilgant ir nepikta. Prenumerata: metams 1 doleris į visas šalis, pusė metų 60c. Užsirašyk tuojau. Rašyk šiuo "D." leidėjų adresu: :: :: :: :: :: :: :: ::

Baltrušaitis Bros. 2304 Fifth Avenue PITTSBURG, : : PA

John N. Landberg.

Lietuviškas ir Amerikoniškas ADVOKATAS.

Veda kriminališkas ir civiliškas provas, išdirba da-
 viernastis, apdraudžia nuo ugnies ir atsitikimų. Kolektuo-
 ja randas ir skolas. Kalba visokioms kalboms.

620, Drexel Bldg, 5-th ir Chestnut, St.
 Philadelphia, Pa.

Gyvenimas:-- 1538 N. 7-th St.

Galima matyti namie— vakare, nuo 7 iki 10 val.
 Sąnarys anglų Soc. Partijos ir korespondentas Soc. laikraščių.

Revollucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revollucijos gimimo momentą; sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilimimiu 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 60 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplėinti tarpe darbininkų kleos revollucijoniškas mintis.

Norintieji turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svietc	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešleis mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION. APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

TIK ANT TRUMPO LAIKO PROGA.

Gauti vieną dolerį knygomis!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikaltina, prisilūnciant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVAJA MINTI" per istiaus metus; telp-pat gaus dovana! garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", verstą iš prancėzų kalbos, kurios kainu 75c. Ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJA) iš kurios išmoksi anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kastoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisilūs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojau vieką apturės. Metas skaltosi nuo dienos užsirašymo. Dnodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir sveitmtaučiai turēt gramatiką, išmoktų anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

THE JUNGLE „Raisai“ dar galima gauti, prisilūnciant VIENĄ DOLERĮ.

Pranešimas.

Šiuomi prancšame, jog jau sulaukėme ir 6-tą No. «Visuomenės». Prekė 25c. Kartu NN. 1-2 3-4-5 ir -6as, tik už 1.00. Kurie norite tą naują pirmievišką laikraštį skaityt, prisilūskit krasos ženkleliais užmokestį «Kovos» Administracijai, o touj bus jums prisilūsta.

Podraug pranešu, jog Visuomenės pakoliaik nevisi numeriai išsiparduoda, todėl da galite gaut nuo 1-mo nr. Jeigu draugai taip mažai reikalaus ir ant toliaus, tad būsiu priverstas «Visuomenės» išleistuvei pranešt, idant daugiau nesiuntinētų, nes nenoriu, idant S-ga perdaug išiskolytų «V-s» leidėjams. Jeigu draugai norite tą pirmievišką laikraštį paremt, tad jūsų pareiga daugiau rūpintis jo platinimu.

Adresuokite sekančiai:

«KOVA»
 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

Gerą vietą —

Gali gauti jauni vaikinai ar merginos, kurie geidžia savo gyvenimą pagerinti, tarnauti prie geležinkelių arba prie bevielinio telegrafo. Nuo laiko, kaip pradeda būti įvedami 8 valandų darbo dienos įstatymai ir nuo laiko, kaip bevielinis telegrafas visur pradeda būt vartojamas, visados stokuoja apie 10.000 telegrafistų. Prie tų darbų pradedantiems moka nuo \$70 iki \$90 mėnesiui. Męs veikiame po priežiura Telegrafo urėdininkų ir visi pabaigusieji pas mus yra užtikrinti, kad gaus vietas. Kad gauti artesnes žinias rašykite artimiausiam institutui nuo jūs. **National Telegraph Institute**, Cincinnati, O., Philadelphia, Pa., Memphis, Tenn., Columbia, S.C., Davenport, Ia., Portland, Ore.

«KOVOS» Agentai.

- I. VISOCKIS
8139 Vincunas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
- MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
- A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
- J. ŠUKIS
70 W. 25th St., Chicago, Ill.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
342 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
Box 7 Willamston, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St Exeter, N. H
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.
- M. K. ŽVINGILAS.
18 Folev st. Bristol, Conn
- ONA PETRAUSKIŪĖ,
keliaujantis agentas:
1020 Butlar St. Easton, Pa.
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel. St, New Haven, Conn.

Reikalaujame agentų platinimui «Kovos» ir socialistiškų raštų. Kreipkitės «Kovos» administracijon.

Gerai dantys yra neatbutiniai reikalingi geras sveikatai, todėl nuiek pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka
Nedėliomis 9 iki vak.

NAMINE MOKYKLA

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.

Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.

Aritmetika mokinimuisi rorkundų su pav. (apdaryta).... 35c.

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis

Box 62 New York City

NAUJAS ISZRADIMAS
Sustiprinimui ir Užlaikymui PLAUKU.

Ar norite užlaikyti plaukus ant galvos? Slenka plaukai?

galva plika? ant veido yra papuškai? norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas?

Jeigu plaukai slenka ir randasi Plėskėnų tai yra ženklai, kad galva paėilika plika už kelių mėnesių jeigu nesigydyti. Jeigu norite galite atsiverti per laisną, o bus išleista Dykai visi aprasymai nuo ko plaukai slenka ir plėskėnų atsiradimas, gyduoles neslunčiame paneviali ir C.O.D. nebijokite parašyti laisną, nes už rodą nekastuos nė cento. Turime apie pusę milijono padėkavonių nuo žmonių visokių tautybių. Rašyk pas:

Drs. Brundza Co. Brdway & S. 8th st, Brooklyn, N.Y.

Thomas I. Morgan

ADVOKATAS—SOCIJALISTAS
(Kandidatas ant pavieto teledario)

Veda kriminališkas ir civiliškas bylas; parūpina patentus, peržiūri savaečių popieras, abstraktus, deed's ir tt. Žinomas lietuviškai visuomenel kaipo sąžiniškas ir geras advokatas.

79 Dearborn str.,
Unity Bldg. 328-330
1613 S. Halsted str.,
Chicago, ILL.

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLER"

Prie išsisukimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančiu niekas taip greit nepamašina, kaip sutepimas su Pain Expeleru

Examata v. 1900 ap. N. Yorko 25 ir 50c.
F. Ad. Richter & Co
215 PEARL ST.
NEW YORK
Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo.

DIDYSIS GYDYTOJAS NEW YORKO,
Ferdinand Hartmann

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų. Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė.

P a s a r g a : aš nesu institutas, nesidengiu numirusio kito daktaro vardu, ne humberkas, ne nigeris šundaktaris, --- bet TIKRAS DAKTARAS MEDICINOS ir sergantį, kurį apsiimu tai ir išgydau.

SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:

Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus.

Daktaras Hartmanas, esu neišpasakytai dėkingas, už išgydyma mane nuo ligos abelno nupuolimo ant sveikatos nusilpnėjimo, ką gavau tą ligą per sauzgiavima.

M. ANDRUŠENKAS.

Clairmont, Cal.

New York, 5 Geg., 1910.

Aš žemiu pasirašęs, širdingai dėkavoju Dr. Ferd. Hartmannui, už išgydymą nuo 1 gos, kuri kankino mane per 3 metus, skaudėjimas vid. riuose, pagedusų nervų ir kraujo; kas labai mane privargino. Nors kiti neįstengė išgydyti, bet, kad Dr. Hartmanas pataikė, greitai ir pamatė išgydyti, tad pripažystu, kad esi geras daktaras New Yorke.

Pilnas guodonės FR. LEVAČEKAS,
544 W. 50 St., New York, N. Y.

Teisybe pati uz savę kalba. Geresniu darodymu negalim reikalaut.

Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie ligą lietuviškai, aš duosiu rodą ir

ISGYDYSIU:

Skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimą vidurių Galvos skausmą, širdies ir plaučių ligas, snkkaus kvėpavimo, slogų ir nusilpnėjusius vyrus, dyspepsijos, nervų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumo, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptųjų lig. Taip pat MOTERŪ: skausningų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ligų; neatbokit' kad kiti daktarai Jams nepagelbėjo, aš kad apsiimu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsisauktumėt, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištirsiu, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra naujausio išradimo o apturėsi sveikatą. Aprašant ligą, klausiant rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:

Dr. Ferdinand Hartmann,

218 East 14-th St. New York, N. Y.

Ofiso val. nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 1 po piet.

«KOVOS» administracija knygu katalogus išsiunčia dovanai. Reikalaukite.

REVOLIUCIJA PORTUGALIJOJE.

GANA taikiai išgirstame, kad šiandieninėse viešpatystėse žmonės bruzda priešai savo valdžią, priešai stovi, ko kiame randasi ir kad jų neužsiganėdijimas vienur ar kitur smarkiau apsireiškia. Tas daug priklauso nuo žmonių apsišvietimo ir susipratimo ir nuo apystovų, kurios neužsiganėdijimą sukelia.

Paskučiausios žinios praneša, kad Portugalijoje, pietinės Europos karalystėje, įvyko perversmas: sukilę žmonės, po poros dienų surirėmimų su ištikima karaliui kariūmene, apšaukė respubliką, paskiriant tuomlaikinę valdžią, o jaunutis jos karalius pabėgo iš savo šalies ir, tuomi tarpu, pasislėpė Anglijai priklausančioje kolonijoje Gibraltar.

Bet pažūrėkime, kokios priežastys sukėlė tą viską. Portugalija tai mažytė karalystė, kur kas mažesnė už Penssylvanijos valstiją Amerikoje, nes ji užima 35,528 ketvirtaines mylias, o Penssylvanija 44,985; Portugalija turi 5.423.132 gyventojų, o Penssylvanija 1900m. turėjo 6.302.115, taigi tuojuo matyt, kad taip mažai karalystėi gana sunku užlaikyti karališką valdžią su visomis jos išlaidomis, su diplomatijos atstovais kitose šalyse ir kitokiais prie to reikalais. Taigi labiau susipratusieji ir arčiau savo šalies reikalus matantieji pradeda suprasti, kad dabartinės valdžias reikėtų pakeisti kitokiomis, kurių užlaikymui šalis nereikalautų tiek daug sudėti, tokliu būdu vienur ar kitur mėginama įsteigti respublikas su žmonių atstovais.

Portugalijos respublikos šalininkai darbuosiuo nuo gana seniai, bet ypatingai pradėjo bruzdėti ir ruoštis keliuose paskutiniuose mėnesiuose. Jaunas Portugalijos karalius Manuel, lankantis kartą Paryžiuje, pažino gana dailią šokikę Gaby Deslys, kurią jis ir vežiojosi atvairai su savim, leisdamas ant jos pinigus pašėlusiai. Tik brangakmeniai, padovanoti jai apkainuojami ant \$500.000. Matydami tą karalystės priešai pasinaudojo tuo, kad varyti nepriekiausiai karaliui ir jo valdžiai agitaciją, ragindami įsteigti respubliką.

Portugalija, nors karalystė, bet šalis nukėsdavo ne tiek nuo karališkos valdžios ar priespaudos, kiek nuo betvarkės ir mėtymo viešų pinigų, o tą šalis atjautė gana skaudžiai: žemdirbystė nu puolus, pramonė ir amatai apsistoje, visuotinas suskurdimas. Betvarkė ir išnaudojimas šalies ypatingai prasidėjo su užžengimu ant sosto dabartinio karaliaus tėvo, nužudytojo Carloso. Jis nesigailėdavo sau nieko, ką galima už pinigus įgyti ir Europoje buvo žino mas kaipo išlaidžiausias karalius. Nuolankus parlamentas paskirdavo jam kas metai tiek, kad atsižvelgiant ant gyventojų skaitliaus ir jų pasiturėjimo, jis proporcionališkai gaudavo tris kartus tiek, negu turtingiausių šalių valdonai, bet jam to neužtekdavo ir tarpais savaliai pasiimdavo dideles sumas iš valstijos izdo, kas pasirodė jam mirus, kada valdžia tapo prispirta valdiškus dokumentus apskelbti.

Valdžia gana gerai matė besiplatinantį šalyje bruzdėjimą, bet nepasitikėjo, kad perversmas taip greitai galėtų įvykti. Ji gerai žinojo, kad laivynėje labai prasiplatino respublikos šalininkai, taigi nutarta tapo laivus paskirstyti po įvairias Portugalijos kolonijas, kad jie negalėtų nieko veikti. Sužinoję apie tai sukilimo rengėjai pasirijo pakelti sukilimą pirmiau, negu laivai iš sostapilės kitur taps išsiųsti, nes daug pagalbos buvo pasitikėta nuo jų. Bet tas įvyko greičiau, negu buvo renglama.

Karalystės šalininkas, aficieras Santos nušovė profesorių Bombardą. Pakilo didelis sujūdimas. Respublikonų laikraštis «Seculo» panedėlyje išleido gana aštriai parašytus pliakatų, pasmerkiant tą kaipo politišką užmušėjystę ir šaukiant žmones sukilti ir padaryti galą monarchiškai valdžiai, kuri leidžia tokiems pasibaurėtiniems darbams įvykti.

Tūloj vietoje, būrelis darbininkų, susirinkusių apie pliakatą pradėjo šaukti: «šalin su karalyste!» ir tą šūkavimą atkartojė ir toliau. Du praėinančiu kunigu, perskaičiusiu pliakatą, gana šlykščiai atsiliepė apie respublikos šalininkus ir apie užmuštąjį prof. Bombardą. Tas labai įpykino susirinkusius ir jie pradėjo rėkti ant kunigų. Kunigai leidosi bėgti, o žmonės šūkaudami ir mėtydami akmenais vijosi, kol juodu nepasislėpė tūlo laikraščio namuose. Iš to ir prasidėjo riaušės, kaip policijai pradėjus savotiškai «tvarką» daryti, kilo aštrūs susirėmimai, nes respublikonai buvo pasirengę ir apsiginklavę.

Policija išvaikydavo žmones vienoj vietoje, tai jie rinkdavosi kitoje, taip kad Lissabonoje per visą naktį visi nemigo ir kaskart susitaisydavo didesni pasipriešinantių būriai. Paryčių sujūdusioji minia imetė tūlą kunigą į upę. Policija užpuolė ant žmonių, kad išvaikyti. Pasitaikė, kad pro šalį ėjo pulkas kareivių, matomai respublikos šalininkų, ir tie užpuolė ant policijos. Prasidėjo šaudymai iš abiejų pusių.

Laivai, išgirdę šaudymus pavandenėje, veikiai iškėlė respublikonų vėluks ir tuojuo po to jureiviai pradėjo valtise plaukti prie krašto, kur, išsėdė, prisidėjo prie sukilėlių, užpuolant ant policijos. Į kokią pusę valandos visame mieste virte virė. Apie pusę kareivių perėjo į sukilusiųjų pusę, valdžia, netikėtai užklupta, su visai nežinojo ką pradėti, karalius priiminėjo pas save Brazilijos prezidentą Fonseca, ministariai daugiausia buvo ne sostapilėje, kariūmenės viršininkai taip pat buvo kur tai toliau, o sukilusieji veikiai perkirto visus kelius susinešimams, kaip telegrafus, telefonus ir geležinkelius. Prie to pasitaikė, kad beveik visa artilerija perėjo į sukilėlių pusę, o ištikimieji karaliui kareiviai, saugojusieji palocių visi buvo pėkstininkai.

Ant laivų ooste likosi tikta artileristai, kurie, stovėdami prie kanuolių, laukė tiktai signalo, kad pradėti bombarduoti karaliaus palocius ir ministerijų trobėsius. Laivams pradėjus bombarduoti palocių, karalius buvo pasislėpęs į sklepa, bet jo šalininkams pranešus, kad nėra vilties atsilaikyti, bėgo drauge su motina ir keletu artimų giminių bei draugų, o sukilimo vadai tyliai gelbėjo, kiek tik galėdami, net paleisdami gandą, kad jis pabėgo į visai kitą pusę ir pasislėpė visai kur kitur. Jie dabar sako, kad daug geriau esą, kaip jis yra pabėgėliu, negu kad būtų turėjęs gyvasties netekti, ir kiti būtų turėję progą prikaišioti karaliaus nužudymą, o sukilimuose niekad negalima užtikrinti, kas gali įvykti.

Po riaušių, prasitęsusių 31 valandą, tapo apšaukta respublika ir tuomlaikiniu prezidentu paskirtas Theophile Braga viens gambiausių respublikos šalininkų. Žinoma, mes netikime, kad daug ką būtų galima įvykdinti taip nualintoje šalyje, apart to dar esančioje kupinai po kunigijos įtekme. Bet dabartiniai vadai garsina, kad jie turį kuogeriausius norus ir pasistengsią daugelį reformų įvedinti. Tuomlaikinis užrubežės reikalų ministeris Machado, prezidentui patariant, pagarsino programą daugelio rengiamų reformų, o tarp jų vietoj dabartinės centralinės valdžios, savivaldą miestams, provincijoms ir kolonijoms.

Toliau teisingą finansų vedimą, prižiūrint šalies išlaidas ir kiek toms išlaidoms reikia sudėti. Taipgi rūpinanties šalies pasiturėjimą pakelti, sumanesniu būdu panaudojant gamtos turtus, bei pakelti pirklybą, užlaikant gerus prietikius su kitomis šalimis.

Spaudos laisvė būsianti užtikrinta ir slaptieji kaltinamųjų kvotimai panaikinti. Mokyklos tapsią perkeistos ir svietiškas, atimant jas iš po kunigijos globos ir pavedant jas valdžios priežiūrai ir užlaikymui, kur jaunuomenė bus laisviau lavinama. Visokerio pi zokonai ir vienuolynai tapsią panaikinti. Valdžia visados rūpin sis paguodoti visuomenės balsą, stengianties prie to prisitaikinti.

Tas pirma atsilieps ant viso pasaulio reikalų, nes kaskart eina mažyn skaičius karalysčių, užsilaikančių iš «Dievo valios», taigi ir kitur žmonės greičiau panorės paimti valdžią į savo raukas.

Clarence S. Darrow.

Prasikaltimai ir Prasikalteliai

Kalba laikyta kaliniams Chicagos kalėjime.

Iš anglų kalbos vertė * * *

Kelias žodžių apie autorių.

Perduodami lietuvių skaitančiamai visuomenei pažiūras linkui šių dienų draugijos surėdymo ir santikių, garsaus Chicagos advokato Clarence S. Darrow, norime paminėti, kad beveik tik jam reikia tarti ačiū, kad Vakarinių Valstijų Anglekasių Federacijos vadovai: Moyer'is, Haywood'as ir Pettibone'as likosi išgelbėti iš kapitalistiškų nagų; mat, kaip jau plačiai Amerikos darbininkų miniai yra žinoma, kapitalistai, kad sugriauti darbininkų vienybę, suardyti jų organizaciją, padarė piktadarišką suokalbi, kad nužudyti minėtus organizacijos viršininkus. Su pagalba papirkimų doriškų nupuolėlių, kurie apsiėmė neteisčiai liūdyti prieš minėtus organizacijos viršininkus, apskundė Moyer'į, Haywood'ą ir Pettibone'ą už pramanytus kriminališkus prasižengimus, reikalaudami iš teismo pamerkimo kaltinamųjų myriop. Kaip bjaurus buvo tas suokalbis ir kaip niekšiški buvo darbai tų, kurie stengėsi suardyti darbininkišką organizaciją ir sustabdyti darbininkišką judėjimą Amerikoje, tas taipgi jau plačiai visuomenei yra žinoma, tiek tik reikia pasakyti, kad prieš tokius kapitalistų niekšiškus pasikėsinimus išžengė beveik visa Amerikos darbininkiška visuomenė; darbininkiškos organizacijos pakėlė protestą, paėmė už apginėją sykiu su keliais kitais taipgi advokatą C.S.Darrow, ir, kaip minėjom, beveik tik jam reik pasidėkavoti, kad kapitalistams bjaurus tikslas atsiekti nenusisekė, nes visas niekšystes jų suokalbio išrodžius apginėjui C.S.Darrow'ui, kalinamieji likosi išgelbėti nuo kartuvių ir iš kalėjimo paleisti, nors ir viens jų, ypatingai Pettibone, būdamas silpnesnės sveikatos, neišturėjo kalėjimo sunkenybių, gavo ligą ir pasimirė kaipo auka kapitalistų šunybės. Nekaltų darbininkų vadovų išgelbėjimas nuo mirties, jų apgynėjui C.S.Darrow'ui suteikė didelę pagarbę ir jo vardas su paguoda šiandien minimas tarpe Amerikos darbininkų.

Taipgi verta yra susipažinti su jo pažiūromis.

Vertėjas.

Prakalba.

Šis raštas, tai stenografiškas (greitraščių) nuorašas kalbos, lakytos kaliniams Chicagos kalėjime. Kai—kurie mano gerųjų draugų stengėsi pertikrinti mane, kad kuomet tos teorijos ir teisingos esą, man visgi nevertėjo supažindinti su jomis tuos, ką kalėjimuose būna.

Gerai numanydamas to patarimo svarbą, kad ne visiems žmonėms galima kalbėti apie teisybę, aš pasirūpinau, kad šituos patėmijimus atspaudinti ant gerokos popieros, šiek—tiek brangesniame išleidime. Šitokiu būdu teisybė nepastos pigi, vulgariška ir pateks vien rankosna tokių, kuriuos jų inteligentiškumas ir pasiturėjimas apsaugos nuo užsikrėtimo jos įtekme.

Prasikaltimai ir prasikalteliai.

Jeigu aš žiūrėčiau į kalėjimus ir prasikaltimus tokiu pat būdu, kaip žmonės į tai paprastai žiūri, aš visai neturėčiau kalbėti jums apie šį dalyką. Priežastis, kad aš kal-

bu į jus apie klausimą prasikaltimų, jų pakilimo versmę ir jų gydymą, yra ta, kad aš nė mažiausiai netikiu į prasikaltimus. Visai nėra tokio dalyko, kaip prasikaltimas, taip kaip tas žodis dabar paprastai suprantamas. Aš nė truputį netikiu, kad būtų koks—nors skirtumas tarp tikrojo doriškojo stovio pas žmones, kurie randasi kalėjimuose ir kurie niekad kalėjime nėra buvę. Vieni taip pat geri, kaip ir antriejie. Žmonės, kurie randasi čia, kalėjime, nė kiek daugiau neprisidėjo, kad rastis čia, kaip tie, kurių nėra čia, galėjo išvengti, kad nebūti kalėjime. Aš netikiu, kad žmonės todėl randasi kalėjimuose, kad jie tą užsipelnė. Jie randasi kalėjimuose paprastai todėl, kad jie to negalėjo išvengti iš priežasties gyvenimo apystovų, kuriuos visai ne nuo jų priklauso, ir už kurias jokiū būdu jie negal būt atsakomybė.

Man regis, kad daugelis žmonių, kurie nėra kalėjimuose, pasakytų, jogei aš jums užkenkiu, jeigu jie išgirstų, ką aš jums čia dabar pasakaju, bet jums vistiek daug ką negalima užkenkti, taigi tas nieko nereiškia. Geriejie žmonės, ką nėra kalėjimuose, pasakytų, kad aš ištikro mokinu jus dalykų, skiriamų draugijos kenkimui, bet visados užsimoka laikas nuo laiko išgirsti šį—tą skirtingo nuo to, ką jūs paprastai susilaukiat nuo pamokslininkų ir kitų tolygių. Šitie jums papasakoja, kad jūs turite būti gerais, o tada pastosite turtingais ir būsite laimingais. Męs labai gerai žinome, kad žmonės ne todėl pralobsta, kad būna geri, ir toji tai ir yra priežastis, kad daugelis jūsų bandėte pralobti, tokiu ar kitokiu būdu, tik dalykas tame, kad stengianties tą įvykdinti, jūs nesupratote to taip gerai, kaip tie vyrukai, kurie randasi ne kalėjimuose.

Rasite daug žmonių, kurie mano, kad šiame pasaulyje viskas įvyksta išnetyčių. Bet poteisybei, tai nerasite tokių dalykų, kaip įvykimai išnetyčių. Daugelis pripažįsta, kad labai daug žmonių, kurie yra kalėjimuose, suvisai neturėtų tenai rastis, o daugelis, kurie nėra kalėjimuose, turėtų sėdėti uždaryti. Aš manau, kad nė vienas jų čia neturėtų būti. Kalėjimų visai neturėtų būti, ir jeigu ne tas dalykas, kad žmonės, kurie yra ne kalėjimuose, nebūtų tokie, viską užgrobianantieji ir beširdžiai, pasielgiant su žmoniėmis, kurie uždaryti, tai visai ir nereikėtų tokių įstaigų, kaip kalėjimai.

Aš nenoriu, kad jums rodytųsi, jogei aš manau, kad visi, kurie čia randasi, tai angėlai. Aš taip nemanau. Jūs esate žmonės visokeriopų rūšių ir visi jūs darote, ką geriausiai galite ir, matoma, kad viskas nelabai gerai — jūs esate žmonės visokeriopų rūšių, visokeriopų padėjimų, gyvenantieji prie visokių apystovų. Išdalies kiekvienas lygiai geras ir lygiai blogas. Męs visi darome, ką geriausiai galime prie šių apystovų. Bet kaslink tikrosios priežasties, už ką jūs čia tapote atsiųsti, kai—kurie jūs esate kalti, o kai—kurie nekalti. Kai—kurie jūs padarėte tą ypatingą dalyką, kadangi jums reikėjo pinigų. Kai—kurie jūs padarėte tai, kadangi esate įpratę taip daryti, o kai—kurie jūs,—kadangi esate gimę tam ir tas yra taip pat prigimtu, paprastu dalyku, kaip, duokime sau, kad aš esmi geras.

Daugumas jūs, gali būti, neturi nieko priešai mane, ir daugelis jūs pasielgtų su manim taip pat, kaip ir kuris—nors kitas žmogus; gali būti, kad dar ir geriau, negu daugelis žmonių, kurie nesiranda kalėjimuose pasielgtų su manim, nes jūs manote, kad aš tikiu jums, o jie žino, kad aš netikiu jiems. Kuomet jūs neturėtumėt nė mažiausio dalykėlio priešai mane, jūs galite apkraustyti mano kišenius.

(T. B.)

MIRTIES VALSTIJOJ.

Pagal J. Liesnoj'ą, pateikė — Barabošius.

II.

Vieną sykįėjau nuo darbo per sodą. Buvo jau prietemis. Ant suolų, tai šian, tai ten sėdėjo nuo šalčio susitraukę, nuskurę elgėtos, valkatos, paklydę žmonės ir, kaip rodėsi, apie kaž-ką mąstė. Ant jų veidų matėsi nusiminimo ir kentėjimo ženklai. Man paliko liudna ir gaila tų vargšų apgailastaujamų esybių. Paėjus toliau, staiga kažin-kas suvai-tojo. Aš pažvelgiau į antrą pusią ir pamačiau po medžiu ant žemės gulintią moteriškę, kuri sunkiai vaitojo. Aš greit apmąščiau ir prisitartinęs užklausiau:

— Kas atsitiko?

Tęsėsi tas pats sunkus ir verksmo pilnas vaitojimas.

— Kas tamistai atsitiko?— paantrinau aš.

Moteriškė aptilo ir atsikėlė, bet negalėdama ant kojų nustovėti, ji atsirėmė prie medžio.

— Aš... aš... mirštu...

— Ar tamista užsinuodijai?

— ... nuo bado...

Aš tuojau viską supratau.

— Nereikia nusiminti: aš turiu pinigų, turiu... Neseiniai ir aš badavau, bet dabar turiu pinigų.

Ji su užsitikėjimu pažvelgė į mane, bet kaip tik mėgėdama ją paimti už rankos— ji suriko.

— Duodu tamistai žodį, jog aš nieko blogo nemanau.

Ji pažvelgė į mane.

— Esu labai suvargusi.

Aš ją pertikrinau ir paėmiau už rankos. Einant ji patyliai verkė. Nuo veido ji išrodė jauna ir maloni, bet labai pabalusi ir suvargusi. Vadinau ją pas save; ji sutiko. Mano šeimyninkė mudu pasitiko su nusistebėjimu, bet kaip paaiškinau dalyko stovį— ji suplojo delnais. Pasodinau nepažįstąją ant savo vienutės kedės, o aš atsėdau ant lovos. Ji tylėdama apžiurinėjo mano kambarį savo didelėmis ir mali niomis akimis, iš kurių dar byrėjo ašaros.

Kas ji tokia? Iš kur?

Aš norėdamas tą žingeidumą užslopinti, biskutį susijudinau ir tas padarė ant jos įspudį; ji užraudo ir nuleido akis žemyn. Gal būtų ir ilgai prisijėję taip sėdėti, bet sugirgždėjo durys ir įėjo šeimyninkė. Raudona, stora ir svyrudama ji įnešė arbatos, duonos, sviesto ir vilkdama savo ilgus čeverykus, nieko nesakydama išėjo.

Nepažįstamoji pažvelgė į mane.

— Ar tamista žinai— pratariau aš atgaudamas drąsą— didmiesčio psichologija yra labai originališka. Visą amžių žmogus gali nugyventi šale kitų, tiktai perskirtas plona siena ir vienok nepasipajįsti. Vienoj pusėj sienos žmonės badu miršta, kuomet antroj pusėj geria šampaną ir mėsa šunis pėni. Ir tiktai plonutė siena perskiria žmones.— Velniai žino kas per tvarka! Bet ar tamista žinai, kas suvienija žmones? Ji tylėjo ir su žingeidumu laukė atsakymo.

— Tįs spekos suvienija žmoniją: badas, meilė ir mirtis.

— Tas tiesa,— tarė ji.

— Bet dabar mudu rengsivos prie vakarienės,— tariau aš.

Mudviejų upas buvo atsitaisęs, vienok greit ir vėl nu-puolė. Vos tik ji spėjo paimti į rankas stiklą arbatos, ją pradėjo kankinti aštrus, nepatogus kosulys. Rodėsi, tarsi jos plaučiai sutruks į šmotelius besidaužydami į krutinės sienas.

— Pra... keik... tasis... kas syk, kaip užaina, tai mėgina užtroškinti... ji tyliai kalbėjo kosėdama ir rankoms prispausdama prie šonų.

— Tamistai pavojingas kosulys.

— Aš manau, kad džiova.

— Reikia gydytis...

— Gydytis!— ironiškai ji atkartojė ir pažvelgė į mane.

— Kaip? Kur gauti pinigų?

— Koks padėjimas.— tariau aš.

— Tai, be išeišos padėjimas... baisus. Jeigu tau nors «kas» yra, tai jauties ramesnis, bet man nėra nieko... Tamista žinai, kad «nieko» yra bado ir sumišimo motina. «Niego»— reiškia mirtį— ilgai varginančią, baisią mirtį. «Niego»— reiškia, kad tau nėra gyvenimo tiesų. Lyginai, kaip dulkelė vėjo nešiojama. Žmogus blaškais po tą šaltą, lyg ledinį miestą ir palengvėliu pranyksti. Nyksti kas valandėlė, kiek vienu judėjimu. Kuda protas aptemsta, nors pražuva ir likimo suzeista širdis perstoja plakus, tada pasibaigė gyvybė ir baisenybių perimtas dingsti nuo gyvenimo scenos. Aš tylėdamas geriau arbatą ir pritardamas retkarčiais linktelėjau galva; bet ji atsikosėdama kalbėjo.

Buvo jau vėlus laikas, bet ji da vis sėdėjo. Vėliaus aš jai uždėdau savo lovą, o pats pasitaisiau ant grindų. Užmigdamas da girdėjau, kaip ji vartėsi, vaitojo ir kosėjo. Kada pabudau, buvo jau rytas. Nepažįstamoji sėdėjo ant lovos ir pasiėmusi knygą skaitė. Aš nusistebėjau. Nuo visų pažinau, kad tai mano knyga.

— Tamsta jau atsikėliai?

— Taip, skaitau tamistos knygą; atleiskit, kad be prašymo paėmiau; atradau po pagalviu.

— Meldžiu...

— Tamistai reikia apsirėdyti;— nerimaudama ji atsikėlė.— Ar galima įeiti pas šeimyninkę?

Ji skubinau išėjo.

Aš apsirėdęs išėjau atsinešti arbatos.

Užmiršau papasakoti apie savo įnamį studentą Periškina. Vakare, kada parsivedžiau nepažįstąją, jo nebuvo namie. Parėjo, kada jau gulėjova. Išeinant atsinešti arbatos, paliko gulintįs, bet kada sugrįžau, jis sėdėjo ant rankų pasirėmęs ir kaip rodėsi, apie kaž-ką mąstė. Nepažįstamoji skaitė. Už kelių minučių gėrėva arbatą. Išgėręs vieną stiklą, aš pažvelgiau į Periškina; jis sėdėjo tokioje pat pozoje ir pasikreipęs žiūrėjo į stalą.

— Ar arbatos nori?

Taręs ačių, jis atsikėlė ir atsisėdo prie stalo. Jau antra diena, kaip jis buvo nevalges. Diena pirmiau, jis išgėręs stiklą arbatos ir suvalges pusę svaro juodas duonos. Nepa-

žįstamoji lyg nusistebédama žvalgėsi tai į mane, tai į studentą.

— Atleiskit!— tarė Periškinas pažvelgdamas į mane, tamista, drauge, užmišai mane supažindyti su savo... pažįstama. Jis greit atsikėlė ir linktelédamas galva persistatė:

— Žemės kamuolio laikinis gyventojas, studentas Periškinas.

— Žemės plianetos gyventoja kursistė Rajisa Kazatkina.

— Ištikro, Periškinai, tamista esi už mane drąsesnis.

— Kaip tai?

— Aš da iki šiol nežinojau viešnios vardo.

— Kaipgi taip atsitiko?

— Na, taip...

— Tai žmonės!... Kaip judu susipažinota.

Aš pažvelgiau į Rajisą. Ji maloniai šyptelėjo. Pamaštes, aš trumpai papasakojau atsitikimą.

— Na, tai mes esame visi tokie,— tarė pradžiugdamas studentas— kaip tamista daėjai iki tokio stovio?

— Tas tegul palieka, Periškinai,— pertraukiau aš;— tankiai žmogui palieka nesmagu atsimenant praeitį.

— Gerai,— tarė jis suraukdamas kaktą

— Keista!— aš sakiau;— nors ir badaujame, bet gyveniti norisi.

— Taip jau privalo but,— pridurė Rajisa:— taip privalo. Kada aš gulėjau sode, man galvoj buvo tik viena mintis— gyventi. Kaip rengies mirti, tai džiaugies, bet kaip tik prisiriartina mirtis— tada paima baimė ir gimeta gyvenimo troškimai. Kiekvienas normalškas žmogus myli žemę ir pagal savo budo, negali nemylėti.

(T. B.)

Ivan Franko.

Geras Uždarbis.

Aš žmogelis vargingas. Žemės neturiu nė sklypelio ir visoko, tai tik menka bakužėlė, ir toji suvisai nusenusi. O čia dvejetas vaikučių, kad jiems Dievulis sveikatėlę duotų; reikia kaip—nors pragyventi, kaip—nors prasistumti. Turiau du sunelius— vienas keturiolikos, kitas dvylikos metų,— gano pas gerus žmones, taigi praminta ir šiaip taip aprenkti. O pati verpėja, taip pat biskelytį uždriba. Na, o aš senis, ką gi galiu uždribti? Taigi ve, tarpais nueinu į pono iškirstąją girią, prisikertu berželių šakų, na ir raišioju visą savaitę šluotaites, o panedėlyje imava abu su pačia po pundą ant pečių ir velkava į jomarką į Drohobčų. Dievulis mato, kad menkas uždarbis, po tris, po keturis kreicerius už šluotą, o da apat to ir ponui reikia už šakas užmokėti, na, tai ar daug gi lieka? Bet ką padarysi, reikia uždarbauti, reikia kaip nors aut duonelės pelnyti.

Ir kokis gi musų gyvenimas? Bulvės ir bausčiai, kaip ka a kokios—nors košės, kaip kada ir duonelės pritenka; ruginė, tai ruginė, o jei ne, tai miežinė arba avižinė, ir už tą Dievui padėkavojame. Vasarą tai dar pusė bėdos. Vis nors kiek uždribi pas turtingesnius, tai bites pridaboji, tai so

de ką—nors veiki, tai prie šieno ar prie javų padirbi, o jeigu to nepasitaiko, tai nueisi į upelį su samčiu, pagausi kokią žuvelę, arba paryčiu nueisi į girią grybauti, bet žiemą to visko nėra. Ką žmonės suteikia už darbą vasarą, tuomi ir mintame, o gana tankiai ir į kumščias pučiamo iš bado. Žinomas dalykas, vargšas grintelninkas.

Taigi matote. O dar radosi geras žmogus, kuris mums ir to lobio pavydėjo! Per daug esą gėrybės pas tave, seni, puikiai gyveni, esą, labai išdyksi! Na, tai te tau! Ir taip mums užtaisė, kad lai tavo valia buna, Viešpatie!

Paklauskite kaip viskas buvo:

Einu taip sau kartą per miestą, šluotų pundas ant lazdos per petį, einu ir dairausi į šonus, ar nepamos kas ranka, ar kokia žydelka nepašauks:— «Žmogau, žmogau, po kiek šluotas pardavinėji?»— O čia žmonių prisikimšę,— žinoma, kaip turgaus dienoje. Apsidairiau aš ir tame matau, kad paskui eina kokis tai ponpalaikis, kuprotas, galva plati, kaip pelėdos, o akys pilkos ir piktos, kaip varlės. Eina ir vis į mane žiuri. Aš apsistojau ir manau, ar nereikės jam manęs... o jis nieko sau, stabtelėjo taip pat ir žiuri suvisai į kitą pusią, tartum aš jam visai nė nerupėčiau. Einu aš toliau, jis vėl eina paskui mane. Man nesmagu pasidarė. Kad tave paibelis, manau, kas tai tokio butų? Tame žydelka šaukia:

— Žmogau, žmogau! Po kiek šluotos?

Po penkis,— sakau.

— Na, kaip tai po penkis? Imsi po tris?

Duok keturis.

— Ne, tris.

Ne, keturis.

Sutarėva po pusketvirto kreicerio. Aš nusimečiau pundą nuo pečių, ramiai sau paleidau šluotas, duodu vieną žydelkai.— Žiuriu ir kuprotasis ponas greta.

— Po kiek parduodi šluotas!— klausia jis manęs.

Po penkis kreicerus, mielas poneli,— sakau, pirkite, geros šluotos.

Jis paėmė vieną pabandė...

— Taip, taip,— sako,—nuodėmė butų ką nors pasakyti, šluotos geros. O tamista iš kur?

Iš Monastirco.

— Taip, taip, iš Monastirco. O tamista tankiai šluotaites pardavinėji?

Ne, netankiai. Taip kartą į savaitę, panedėliais.

— Taip, taip panedėliais. O ar po daug taip kas panedėlis tamista parduodi?

Tai kaip jau pasitaiko, mielas poneli, retkarčiais ir aš ir pati parduodava visas, kiek atnešava, o tarpais ir neparduodava.

— Hm, tai tamista ir pačią turi. Taigi judu po tokią pundą atnešate?

Taip, taip ponuli, žiurint kiek kada pareikalauja. Vasarą jų mažiau parduoda, tai aš mažiau jų ir rišu, o rudenį, ir žiemą, tai daugiau šito gero išeina.

— Taip, taip, suprantama. Aš mat, tamista matai, pri-

statau į ciesoriaus krautuves, taigi man reikėtų tokių šluotų daug, taip kokį šimtą. Tamista gal galėtų surišti dėl mažes kokį šimtą šluotaičių į savaitę!

Aš biskelį pamislįjau ir sakau:— Ir kodėl gi ne, padarysiu. O į kur jųs šluotaites pristatyt?

— Anakur,— atsakė ponas ir parodė vienus namus,— bet nepamiškiegi, tamista ir atnešk. Aš tuojaus užmokėsiu. O po kiek, sakote, vieną?

Jeigu jau jųs, ponuli malonėsite imti daug, tai aš pigiau nuleisiu, po keturis.

— Ne, ne, ne, nereikia, nenuleisk tamista! Aš užmokėsiu po penkis.

Kad jums Dievulis sveikatėlę duotų, geras poneli!

— Na, gerai, sudiev. Taigi neužmiršk, tamista, už savaitės ateikie.

Pasakęs tai, ponas nuėjo šlubuodamas kur tai, o aš likau. Na tai,— manau sau, šaunus ponas, net nuleisti neliepė, o tokią jau šluotų virtynę užsteliavo! Juk tiek čia teks už ją paimti! O aš, Viešpatie atleisk man suklydimą, buvau pradėjęs blogai apie jį bemanyti, kada jisai paskui mane sekė. Na, duok Viešpatie, kad jis ilgai, ilgai gyventų. Nors kartą ir man geras uždarbis pasitaikė!

Puoliausi savo bobos jieškoti. Jau ten pardavėme savo dalykus ar ne, nusipirkova greičiau druskos, degtukų ir ko ten dar reikėjo ir namon. Sakau aš savo bobai, kad ve, girdi, taip ir taip, geras uždarbis pasitaikė, užteks, sakau ir mokesčiams apmokėti ir žiemai ką nors naujo įsitaisysiva. Ji taip pat nudžiugo.

— Reikės,— sako imtis prie darbo mudviem abiem, nes tu vienas į savaitę netesėsi apsidirbti. Aš jau savo viską atidėsiu į šalį.

Gerai. Taip mudu skubinam namon kone tekini, kad matote, laiko ant niek neleisti.

Tą pat dieną abu kibova prie darbo, tartum prie karštų barščių. Šakų privilkome visą kruvą, tikra dirbtuvė baku žėje. Aš šakutes aplaužau, ji lapus nuskabo, taip kad net oda nuo delnų nusimovė, o paskui aš šakučių stagarus su peiliu apipjaustau, dėstau, raišioju,— darbas virte verda. Atėjęs nedėliai, šimtas šluotų buvo parengtų ir surištų po dvidešimt penkias į pundus. Viskas taip ir parengta, kad kiek vienas mudviejų galėtų paimt po du tokiu pundu persimetant per petį: vienas pundas ant krutinės, o antras ant pečių. Taip panedėlyje imava mudu po gerą lazda į rankas, pundus ant pečių ir marš į miestą. Kaitra tokia, kad dangaus karalienė lai išgelbsti! Prakaitas kaip žirniai ritasi, gerklės išdžiuvo, bet nėra ką daryti. Kada jau uždarbis tai uždarbis.

Atėjęs į miestą, visi žydai sužiuro į mus akis išputę. Niekados, turbut, dar nematė, kad kas tokias dideles naštas vilktų.

— Ar girdi, dėde,— juokėsi iš manęs,— kam arkliaus pardavė, kad dabar patįs vežimą su šakomis velkate?

— Dėde, ei dėde!— rėkia kiti,— kur jųs beržyną nupirkote! Ar tai judu abudu su boba beržyną parduoti atga benote? O kiek norite už beržyną?

O mudu nė žodelio. Vos kvėpuojava, bet einava, nors akys vos neišsiverčia. Galiava, su Dievo pagelba, dasivilkova iki tų namų, kur ponas liepė palaukti. Atėjova ir sustojova ties trepais, švyst pundus žemėn, o mudu parpuolėva ant pundų ir kvėpuojava liežiuvius iškišę. Laukiava—palaukiava, kaip tame langas sugirgždėjo, musų ponas galvą iškišo.

— A,— sako, tai tu žmogeli.

Taigi taip, poneli, tai aš su šluotomis.

— Gerai, gerai, aš tuojaus pas judu išėisiu.

Uzdarė jis langą. Laukiava. Gana ilgai laukus atėjo.

— Tai ką gi, atnešėte šluoteles?

Taigi taip, ponuli, šimtą, kaip malonėjote paliepti.

— Aha, šitai, tai gerai. Tiktai ar žinote ką, man dabar jų nereikia, pasiimkite sau, lai pas jus pabuna iki tulam laikui, o jei kaip, tai ir parduoti galite... O kaip man kada reikės, tai aš jums pranešiu. O dabar paimkite ve šitą raštelį, parodykite jį vaitui, tai jis jau pasakys tamistai, ką reikia daryti.

Bet kaipgi tai,— sakau aš jam,— jųs apsteliavote, o dabar jau neimate!

— Ne, neimu,— sako jis gana maloniai,— kadangi dabar man nereikia. Bet nesibaiminkie, aš tamistos neužmiršiu. Ve tamistai raštelis, imkie!

O kas man iš tamistos raštelio? Ką aš su juo padarysiu?

(T. B.)

«Kova» arti krizio.

Noroms—nenoroms priversti esame su nemalonia teisybe susidurti akis į akį. Šiuom kartu taja teisybe yra Sąjungos finansinis stovis. Gal vienam, arba kitam draugui netėmyjant nuodugnai į Sąjungos finansus ir neišrodo dar taip blogai, kaip ištiesų yra.

Jau kiek laiko atgal, kaip S—gos izde nesirado pinigų, o algos kaip ir kitos išlaidos buvo apmokamos iš «Moteris ir Socijalizmas» izdo ant sumos apie \$400.00. Taigi dabar, kada knyga «Mot. ir Soc» yra statoma, reikia tuos \$400.00 vėl iš S—gos izdo pridėti. Prie to, randasi nemažai tokių skoly, kurios seniai jau turėjo buti atmokėtos, pav. buvusio LSS. Sek. P. Puskunigio, kuris nemažai pasšventė dirbdamas S—gai už dyką ir išdėdamas savus pinigus S—gos reikalų vedimui, turi iki šiai dienai dar laukti; vėl nekaita su J. Bagčičiu; tas pats bus ir su dabartiniu sekretorium, kuriam V—tas susivaziavimas rado reikalinga mokėti algą, kurios paskyrimą paliko referendumui nutarti; taip su dabartiniu redaktorium, kuriam nors nutarta mokėti po \$60.00 į mėnesį, bet dėl stokos pinigų, adm. moka tik \$50.00; nors vėlgi administratoriui nėra dar referendumo paskirta alga, vienok jis ima sau po \$50.00 ant mėnesio, kuomet referendumas dar gali nubalsuoti propoziciją, kurioje skiriama tik \$40.00 su nuošimčiais.

Taigi, suskaitliavus visus viršminėtus dalykus, Sąjungos izde stuokuoja apie \$1000.00, idant butų galima jos butinus

reikalus apdengti, o gi ir «Kova» be pinigų negali išieiti, o įplaukimų jokių uau laiku nesimato, todėl, nė administratoriaus, nė jokių Komitetų tarimai, ar kas kitas, negali išvesti mus iš šito padėjimo— kaip tik mūsų pačių skubus veikimas. Vienok nereikia nusiminti, kad pinigų S—gos izde dabar nėra. Kaip visokiame biznyje, taip S—gos administracijoje daug pinigų guli tvare, kuris savu laiku atneš pinigą, bet dėlei išnaikinimo tų gėdą mums nešančių skolų ir apdengimui bėgančių S—gos reikalų, pinigai reikalingi mums d a b a r .

Negalima laukti iki referendumas nubalsuos LSS. Cent. Kom. Konf. paduodamą propoziciją: įsteigti kooperatyvišką knygų išleidimui bendrove, kuri nežinau už kiek laiko dar tikėtai pradės nešti S—gai pelną; vėlgi negalima laukti iki referendumas priims tą skubesnę propoziciją: papildymą Sąjungos izdo su damokėjimu nuo kiekvieno nario po 25c. ant metų, pakolei S—gos izdas pasigeris; jeigu ir dėl šios propozicijos realizavimo prabėgs mažiausia apie tris mėnesiai, o vėlgi tie 25c negalės aplopyti šios didelės spragos, kuri mūsų izde randasi, todėl sakau, draugai, pasirupinkime greitu laiku papildyti S—gos izdą, idant galėtumėme apsilenkti gresiančio pavojaus. Neduokime vienam arba kitam, iš mūsų labai dirbančių S—gos darbininkų, nešti našą už mus visus. Juk ir taip jie prastai apmokami, taigi neduokime ir dėl to prasto užmokesčio laukti neapbrėžiuojamai ilgai! Neškime visi lygiai S—gos sunkenybes, kaip kad tikimėsi dalintis lygiai jos gerumais!

Aš sakyčiau, kad kiekvienas draugas p a a k a u t ū tik po vieną dolerį į S—gos izdą, o ta didelė Rupertis, tas gresiantis krizis, kaipo nemalonūs debesiai, bemačiant praslinks; ir vėl galėsime lengviau kvėpuoti. Ar ne verta?

Aš šiuomi padarau pradžia: aukauju \$1.00. Kas daugiau?

New York City, 26. 9. 10 m. M. M. Račiūtė.

Mažiau karščiukimes, daugiau protaukime.

«Kovos» 33 num. tilpo juokų vertas J. Griniaus užklauskimas sąjungiečių: «Ką daryti su panašiais šmeižikais, kaip P. Dalinkevičia. Po tam «Kovos» 34 num. tilpo Dalinkevičiaus neišpildytas reikalavimas patalpinimo J. Buroko laiško su trumpu Dalinkevičiaus pasiaiškinimu. Maniau, kad dalykas tuomi jau ir užsibaigs ir čia tiems šmeižimams bus galas. Bet kas čia tau.

«Kovos» 38 num. J. Burokas šmeižimus paantrina. Kad panašūs ir niekam verti raštai daugiau «Kovoj» vietos neturėtų, nutariau įsikišti į šį dalyką kaipo liudininkas, manydamas, kad tuos negeistinus šmeižimus pasisėks prašalinti be jokiu teismų.

Dalykas tame. Atvažiavus p. Dalinkevičiui į Bridgeportą, jis apsistojo pas mane, kaipo pas seną draugą ir vietinį pažįstamą šiame miestelyje. Tą patį vakarą išėjom pasivaikščioti į sodną ir čia pasitikom J. Buroką. Aš kaipo soci-

jalistas ir sąjungietis, tuojaus Dalinkevičių kaipo dirbusį prie «Kovos», užklauskiau apie nesutikimus zecerių su administratorium ir ką jis mano apie dabartinę mūsų Sąjungoje tvarką. Dalinkevičius teisingai išsitarė, kad zeceriai nesutinka su administratorium, todėl J. Grinius, laikydamas save «aš bosas», visuomet su jais per daug keistai elgiasi ir todėl kas kelios savaitės prie «Kovos» nauji zeceriai. Čia patėmijau, kad aš ir girdėjau apie tai ir kad netik «Progrese», «Dagyje» ir kituose laikraščiuose mačiau, ir pačioj «Kovoj» apie tai buvo kalbėta.

Toliaus Dalinkevičius sako, kad administratorius darbais yra užverstas ir laiko sau porą vaikinų pagelbininkų, bet iš kokių šaltinių jiems apmoka, nepasakė. Vienas iš tų pagelbininkų, yra J. Griniaus giminaitis, kuris paprastai myli spausdinti sau vizitines korteles ir kartais dėlei to zeceriumi prisieina jieškoti džiabsų raidžių, kurios kur—nors kampe su «Henry Grinius» pravarde guli.

Apie betvarkę Sąjungoj, daug kalbėjome ir šiandien da kalbame ir kad tas yra faktas, tai neužginčys nė pats J. Grinius. «Kova» yra siunčiama net pusantrų (1½) metų skolingiems ir visai jau ne sąjungiečiams. Kuopų sekretoriai apie tai tyli, o pats administratorius ką čia padaryt, tur but nedasiptoti. Daug kuopų yra skolingų už literatūrą ir kitką šimtus dolerių ir atsisteisti nemano— tyli lyg jau pametę. O apie tvarką Sąjungos komitetų, tai ir kalbėti nereikia, nes jųjų tilpusieji «Kovoj» tarimai tą parodo.

Beje, dar kalbėjome, kad administratorius komitetų tarimo neklauso ir sauvališkai pradėjo spausdinti knygą «Moteris ir Socijalizmas» ir tas viskas buvo priskaityta prie betvarkės.

Taigi, man rodosi, kad čia jokių baisių ir taip pavojingų šmeižimų nesimato, vien tik draugiškas pasikalbėjimas. P. Dalinkevičia nieko daugiau nesakė, kaip tik atsakinėjo ant mano užklauskimų ir nieko bendro su nepažįstamu jam J. Buroku neturėdamas. Jeigu Dalinkevičius ką—nors butų ir pasakęs panašaus, kaip yra «Kovos» 33 num. «neišpasakytai vagia Sąjungos turtą», tai Burokui tik reikėjo tiek proto turėti, kad pranešt Pidemamjam Komitetui dėlei ištyrimo, o ne klausit paties apkalbamojo ar tai kaltininko. Bet apie Buroką daug čia nerašysiu, kad kartais netik kitų kalbos nesupranta, bet tankiai nežino nė ką pats kalba. Panašiai rašo, buk jis yra 41 kuopos sekretorium, o budamas organizatorium. Reiškia, kad neatmena kuomi jį kuopa išrinko. Man rodos, kad J. Griniui reikėjo suprasti tą viską tik iš jo laiško ir bereikalingai nepatalpino «Kovoj» Dalinkevičiui reikalaujant, tai bent kiti butų supratę.

Užbaigdamas tą viską, J. Griniui duosiu patarimą, kad panašiuose atsitikimuose nesikarščiuotų, bet pirmiau, negu klausit per «Kovą» sąjungiečių patarimo, pareikalautų nuo rašėjų panašių laiškų nurodyt liudininkus ir jų adresus ir ar per vietinę kuopą, ar pačiam per liudininkus dalyką ištirt.

S. T. Bakanauskas.

P. S. Visai neįstabu, kad panašios kalbos, kaip drg. S. Bakanauskas čia mini, galėjo nemažai nugązdinti girdintį jų

sajun
Dalin
link s
pų sk
admir

N
lės K
riuodu
gos dal
nantiej
ypač
admini
žinė lei
gal tur
ministr
renkam
peržiur
atskait
Sajung
skriaud
mi per
daugiat
rie patj
raštj be
Iš
lėsuoja,
«Kovą»
gi, kuon
netik m
dėdami
Taigi č
kad pirm
mės patj
Kad
lauso, už
pačių atsi
Mės
kalandam
sukuo, k
mūsų pač
savo spėl
neužsitikė
Tokin
kleos prie
bininkiską
savo prieš
sų evenge
tik vien p
neišpildym
Linku
atsakomyb

sąjungietį. Linkui zecerių santykių su administratorium, P. Dalinkevičius galėjo kalbėti, nes tą matė ir girdėjo, bet kaslink siuntinėjimo «Kovos» nesąjungiečiams, ar kaslink kuopų skolingumo sąjungai, tai jau P. Dalinkevičius, nebudamas administratorium, negalėjo žinoti.

Red.

Ar nebutu geriau?

Nieks negal užginčyti buvusiai Sąjungos Turtų Kontrolės Komisijos nariams: J. Juodžukynui ir K.J. Valiui, kuriuodu aiškiai savo pranešime «Kovos» N. 37, parodo Sąjungos dalykų stovį, nes jie pasako teisybę, ką ir visi sveikai manantieji draugai turėjo ir turi manyti, tečiaus nestokuoja, o ypač nestokavo pirma, ir tokių manytojų, kurie manė, kad administratorius gali vogti tiek Sąjungos turtą, kiek jam sąžinė leidžia. Tokie užmėtinėjimai, suprantamas daiktas, negal turėti pamato, jie neapsakomai skriaudžia netik ypatą administratoriaus, bet ir visą darbinikišką organizaciją. Juk renkama iš pašalinių ypatų Kontrolės Komisija, kuri juk peržiuri administracijos knygas ir savo parašais paliudija, kad atskaitos yra teisingai išduodamos. Reiškia, kad čia nieks Sąjungos turto negali vogti, nė bereikalo eikvoti; jeigu kas skriaudė Sąjungą, tai skriaudėme mes patįs, neužsimokėdami per keletą mėnesių savo mėnesinių mokesčių; tie tai ir daugiausiai kalbėjome, kad mūsų turtą višininškai vagia, kurie patįs vagiam nuo sąjungos skaitydami jos leidžiamą laikraštį be atsilyginimo.

Iš atskaitų matome, kiek «Kovos» išleidimas Sąjungai lėšuoja, o vienok kaip daugelis mūsų be sudrebėjimo ėmėme «Kovą» į rankas ir skaitydavome, nors už ją buvome skolingi, kuomi skriaudėme netik patįs save, netik sąjungiečius, netik mūsų išrinktus darbininkus, bet ir visą žmoniją, prisidėdami prie apsunkintųjų socialistiškos idėjos plėtojimosi. Taigi čia pasitvirtina žodžiai to mąstytojaus, kuris pasakė, kad pirma negu pradėsime kaltinti ką kitą, pasižiūrėkime ar mes patįs nėsame kaltais?

Kadangi Sąjungos finansinis stovis tik nuo mūsų priklausau, už jo, t. y. to finansinio stovio blogumą tik ant mūsų pačių atsakomybė tepuola.

Mēs šiandien išrinkdami sau reikalų vedėjus lyg kad reikalavome iš jų, kad jie būtų visagalingiausiais, kad būtų visuokuo, kad duotų mums tą, kas nėra jų galėje, bet kas nuo mūsų pačių priguli. Nežiurint, kad jie dirba, eikvoja visas savo spēkas, mēs dar tankiai pagirdome juos tulžimis savo neužsitikėjimo.

Tokių savo darbu mēs tik suteikiame džiaugsmą mūsų klesos priešams, tokiais darbais mēs tik griaujame savo darbinikišką organizaciją, tokiais darbais mēs tik prigelbstim savo priešams naikinti plėtojimąsi mūsų šventos idėjos, mūsų evengelijos. Tad pamislykime draugai, kuo mēs likomės tik vien per savo neapsvarstymą, tik vien per savo pareigų neišpildymą.

Linkui siuntinėjimo «Kovos» neužsimokėjusiems, taipgi atsakomybė puola ant kuopų komitetu, kurie privalo sulai-

kyti siuntinėjimą organo tiems nariams, kurie per 3 mėnesius neužsimokėjo. Tečiaus nevisuomet tas galima yra padaryti. Yra draugai, kurie užsimoka ant syk už kelis mėnesius ir tokiems nežinia (jie į susirinkimą neateina) ar sulaukyti, ar ne. Sulaikymu įsiveidžia ir daugiau nemoka. Dar blogiau su tokiais draugais, kurie prisirašo užsimokant už vieną mėnesį, paduoda antrašą ir paskui daugiau nepasirodo. Lauki vieną, antrą ir trečią mėnesį, pagalios dasizina, kad jo jau nėra tame mieste. Reiškia, kad ir sulaikome «Kovos» ėjimą, tečiaus per du mėnesiu ar ilgiau, ji buvo siunčiama dykai. Iš to Sąjungai skriauda.

Taigi, jeigu kiekvienas mēs nesuprasime savo priedermių, jeigu patįs neatmename to, kad vilkindami užmokestį skriaudžiame Sąjungą, tai nė kuopų komitetai, nė administracija, tų skriaudų negali prašalint.

Taigi, mano nuomone, kuopų finansų sekretoriai privalo pridaboti kam galima palaukt užmokesties, o kam ne; taipgi administracija neprivalo mainyti antrašų, kol permaintyti nepareikalaus kuopos finansų sekretorius, per kurį tik ir galėtų savo antrašą permaintyti nariai. Tuomet išvengtume tų painių, kurios pasirodo iš priežasties, kad narys pats permaintyti administracijos knygoje antrašą, administracija siunčia organą, o kuopa nieko nežino apie tai. Ar nebutų gerai, idant to prisilaikytų kuopos ir administracija, jog norintis savo antrašą permaintyti turi kreiptis tik prie savo kuopos finansų sekretoriaus. Kitokio budo apsaugojimui Sąjungos nuo skriaudų aš nesurandu, todėl, man rodos, tas čia minėtas patarimas, visgi šiek-tiek dalyką sutvarkytų. Bet prie to visųreikalingiausiu yra tas, idant mēs kiekvienas savo priedermes išpildytume, be ko negalime vadinties kovotojais už geresnę ateitį.

Atydos daugiau, atydos į mūsų pačių reikalus. Be to, negalima veikti bendrą mūsų darbą.

P.J. Makočevičius.

PROTOKOLAS

Lietuvių Socialistų Sąjungos Centro Komitetų Konferencijos, atsibuvusios Liepos 30 ir 31 d. 1910, mieste New York, N. Y.

POSĖDIS I.

1. Konferenciją atidarė Pild. Komiteto narys, drg. M.M. Račiūtė, Liepos (July) 30 d. 1910m., 11 val. iš ryto.

2. Peržiūrėjimas, nuo kokių S-gos istaigų atstovai atvyko konferencijon; pasirodė kad: P.K.-to M.M. Račiūtė ir B.K. Kondratavičius, nuo V.K.-to I rajono — S.J. Pruselaitis, II rajono — V. J. Stankus, IV — P. Sinkus, V — J.M. Jasulevičius, VI — A. Žymontas. Nuo III, VII ir VIII rajonų V.K.-to nariai nepribuvo.

Taipgi konferencijon atvyko Cento Sekretorius A. Parvis, Redaktorius J.B. Smelstorius ir Administratorius J. Grinius. Literatiško Komiteto nariai nepribuvo nė vienas.

3. Pakilus klausimui, ar šioj konferencijoje gali turėti sprendžiantį balsą, kaip C. Sekretorius, Redaktorius ir Adm.-rius. Po apkalbėjimui atrasta, kad gali turėti sprendžiantį balsą, nes pati konferencija tik senose nutarimuose, kurie reik dabar gyvenime realizuoti, teturi sprendžiantį balsą, o kituose naujuose klausimuose tik patariantį balsą, nes visi nutarimai turi eiti per S-gos refer.

4. Rinkimai konferencijos tvarkos vedėjų. Pirmininku išrinkta J.S.Pruselaitis 5 balsais prieš M.M.Račiūtę 4 balsus ir A.Žymontą 1 balsą. Sekretorius nutarimų užragymui P.Sinkus su 6 balsais prieš B.K.Kondratavičių 4 balsus.

5. Per A.Purvį įnešta ir skaityta parlamentariškos taisyklės susirinkimų tvarkos vedimo, kurių turėtų prisilaikyti C.K-tų konferencija. Po perskaitymui minėtos taisyklės tapo priimta.

6. Nutarta išrinkti S-gos konstitucijos sutvarkymo komisiją, kuri savo darbą turi užbaigti pirmą užbaigimo konferencijos, taip, kad išklausus jos raportą būtų galima užbaigti konstitucijos tvarkymą. Komisijon išrinkta: J.B.Smelstorius, A.Žymontas ir J.Grinus.

7. Drg. M.M.Račiūtės, P.K-to Įgaliotinio raportas, kurio išdavimas užėmė gana ilgą laiką ir iš kurio buvo girdėties, kad nepergeriausiai reikalai yra vedami. Raportas priimtas.

8. Pirmas posėdis uždaryta 2 val. po pietų.

Pirmin. J.S.Pruselaitis.

POSĖDIS II.

1. Antras posėdis atidaryta 3:45 po piet, per J.S.Pruselaitį ir vedėjais antro posėdžio likosi tie patys (be rinkimo).

2. Konferencijon pribuvo antrame posėdyje V.K-to narys nuo VI rajono J.K.Gilius, per ką pasidarė sprendžiamąjį balsą turinčių konferencijoje — 11 ka.

3. Pareikalavus, kad I posėdžio protokolas būtų skaitytas, bet paaiškinus konferencijos sekretoriui, kad neturi parašes, kuri galėtų skaityti iš priežasties stokos laiko, tai nutarta, kad konferencijos sekretorius po konferencijai parašys ir išsiuntinės posėdžių pirmininkams dėl pasirašymo.

4. Skaityta laiška nuo Lit. K-to narių, V.K.Račkaucko, S.Miliaucko ir K.J.Valio, P.K-to nario P.Griniaus ir V.K-to nario J.Bulotos, kad konferencijon nepribus.

5. Peržiūrėta pridotos per adm. J.Grinių buvusio S-gos išdininko A.M.Stanelio bilos, tarp kurių radosi bilos, kurias Stanelis apmokėjęs yra, bet C.K-tų k-ja nepripažino už legališkas šias bilas: a) apmokėjimas kelionės lėšų į V.Suv. STK. K-jos nariui J.Stirbiui \$12.00, b) nuvežimas «Dilgelis» krason 30c. ir c) nuvežimas «Kovos» krason \$2.15. Viso \$14.45.

6. «Kovos» zecerių klausimas: Dėlei išvengimo ateityje nesusipratimų tarpe zecerių ir administratoriaus, zecerių algų ir spaustuvės sąlygų klausime, nutarta: kad «Kova» turi būti unijos darbininkų statoma ir ant «Kovos» turi būti «Union label».

7. Dėlei nuoseklaus ištyrimo tikrojo dalykų stovio atsilyginime S-gos su J.O.Širvydu, nutarta išrinkti komisiją. Komisijon įėjo: M.Račiūtė, J.Grinus ir A.Purvius.

8. Reikale spausdinimo «Mot. ir Socializmas». Skaityta V.K.Račkaucko laiškas, kuriame išreiškia savo neužsiganėdinimą redagavimu viršminėto veikalo, iš atžvilgio kaip autorius-vertėjas to veikalo. Bet kadangi V.K-to krivulėje (žr. «Kovos» N31, 08.) pasakyta, kad autorius-vertėjas to veikalo paveda S-gai pilnas teises linkni pirmos laidos, todėl nutarta pradėtą darbą varyt pirmyn ir korektą tegul daro iki pabaigai per adm. priimtasis V.Daukšis, kuris tą veikalą korektuoja nuo pat pradžios.

9. Įneša buvo, kad dėl leidžiamos knygos «Mot. ir Soc.» «electro plates» nebūtų dirbama, nes yra nereikalingos remianties V.K-to krivule N3, tilpusia «Kovos» N31, 08m., tai S-ga turi teises tik ant pirmos laidos. Bet J.Griniui tvirtinant ir apsiimant dokumentališkai darodyti, kad Račkauckas nieko bendro su tuom veikalu neturi, nes Račkauckas parduodamas veikalą atidavė ir visas teises S-gai, už tai 6 bal. prieš 5 nutarta dirbti «elec. plates».

10. Taipgi nutarta, kad J.Grinus turi priduoti S-gos Archivan tuos dokumentus, t.y. sutarties išlygų Račkaucko su S-ga, kad Račkauckas visiškai pardavęs tą veikalą sąjungai.

11. Link laivakorėjų agentūros įsteigimo prie «Kovos». Ap-

kalbėjus visapusiškai tą dalyką nutarta 6 balsais prieš 3, kad prie «Kovos» jokios panašios agentūros įsteigti negalima. Prie to 9 bl. prieš 1 nutarta leisti abi propoziciji, linkni agentūros įsteigimo per sąjungos referendum.

12. Antrasis posėdis užsidarė 8:30 val. vakare nutariaut susirinkti July 31, 8 val. iš ryto.

Pirmin. J.S.Pruselaitis.

POSĖDIS III.

1. Trečias posėdis atidarytas per J.S.Pruselaitį, July 31 d. 9 val. iš ryto.

2. Pirmininku išrinkta A.Žymontas 9 bal., prieš J.Grinių 2 balsais.

3. Skaitytas J.Šukio per P.K-tą pridotas skundas link neįtikimybės ir nuožvalgavimų ant A.Purvio. Po ilgų kalbų ir kvotimų paaiškėjo: a) kad tasai skundas nėra paremtas jokiais faktais ir b) kad J.Šukys galėjo, jei turėjo kokią nuožvalgavimą bei neužsitikėjimą, pirmiaus paduoti savo patėmijimus centralinėms įstaigoms, kuomet A.Purvius 1908m. buvo renkamas į LSS. Pild. Komitetą ir 1909m., kuomet per V.K-to II aji Susivaziavimą buvo renkamas į liglaikinį S-gos Sekretorių, kur J.Šukys taipgi dalyvavo, bet nieko nesakė. Todėl pasirodo, kad tai yra *nonsense*. Nutarta skundą kaip nepamatuotą atmesti ir pripažinti A.Purviui ištikimybę, remianties ant jo išpildytų dviejų legitimacijos blankų. Bet dėlėi užstojimo tokiems leidžiamams pasikalams kelio A.Purvius apsiėmė pristatyti nuo s-d. partijos iš Europos paliūdijimą prigulėjimo ir veikimo.

4. Linkni įsteigimo prie sąjungos ligoje pašelpos skyriaus. Skaityta kuopų įnešimai ir po visapusiško apsvarstymo konferencija atrado, kad tokis skyrius prie S-gos gali būt gana naudingas, bet negalima pilnai jį sujungti su S-gos reikalais, jis turi būt atskiras nuo S-gos, bet po pilna josios globa. Todėl nutarta: kad toki pašelpinio skyriaus viršininkais gali būt tik sąjungos pilni nariai, o dėl įsteigimo tokio skyriaus nutarta atidaryti «K.» špaltas, idant sąjungiečiai galėtų viešai apkalbėti ir ištbulinti. Galūtinai to klausimo priėmimas, tai dalykas S-s inicijatyvos ir referendumo.

5. Trečiasis posėdis užsidarė 12:30.

Pirmsėdis A.Žymontas.

POSĖDIS IV.

1. Ketvirtas posėdis tapo atidarytas per A.Žymontą 1:30 p.p.

2. Tvarkvedžiui išrinktas B.K.Kondratavičius 7 balsais prieš J.Grinių 4 balsais.

3. Sulyg 52 ros kp. ir IV rajono įnešimų, nutarta perkeisti V.K-to referendumų tvarkymo taisykles ir ant toliaus V.K-to referendumai turi būt tvarkomi šiaip: 1) Įnešimai į V.K-tą turi būt aiškiai suformuluoti. Jei formulavimas neaiškus ganėtinai, tuomet Centro Sekr. tą įnešimą turi performuluoti ir sugražinti įnešėjui dėl užtvirtinimo. Jei įnešėjas sutinka su tuom performulavimu ir pasirašo po juom, arba prisiunčia savo aiškų suformulavimą, tuomet tik jis pasiunčiamas V.K-tui. 2) Įnešimai per V.K-to narius eina tik *syki* ir prie įnešimų *negali būt dedami* joki pataisymai-amendmentai. 3) Balsuojant kiekvienas V.K-to narys turi aiškiai ir trumpai priduoti savo motyvus, kodėl balsuoja už arba prieš. 4) V.K-to narių motyvai turi būt trumpoje formoje garsinami organe drauge su referendumo rezultatu. 5) Kiekvienas V.K-to narys turi nukopijuoti savo balsavimą ir drauge su originalu pasiųst V.K-to sekretoriui (tokiu būdu randasi dokumentai V.K-to pas V.K-to sekretorių ir Centro Sekretorių).

Pasarga: 1) Kiekvienas V.K-to narys turi skirtingus dalykus ant atskirų popierių parašyti ir po žėdnu referendumu turi pasirašyti. 2) Prie išsiuntinėjamų V.K-to referendumų V.K-to sekretorius neprivalo dėti jokių pastabų arba patėmijimų.

4. Perskaičius V.K.Račkaucko ir K.J.Valio rezignacijas iš L.

K-to nutarta darinkti per V.K-tą liglaikinius du Lit. K-to narius. Į kandidatus konferencija nominavo šiuos: J.Šaltį, P.Norkų, P.Kietį, J.Šunskį, I.Bronušą, J.Neviacką, I.Rudminą, J.Ilgauką, S.Michelsoną ir F.Laurinaitį.

5. Komisija nuoseklaus ištyrimo santikių tarpe S-gos ir J.O. Širvydo išdavė raportą, iš kurio pasirodė, kad: a) Ta literatura, už kurią Širvydas reikalavo \$117.85, yra paaukauta J.Šerno, J.Ilgauko ir Gedemino revoliucijos naudai ir atiduota RRR-to globon, todėl Širvydas nieko neturi su tuomi. 2) Širvydo reikalaujama bila ant \$61.02, neesant tam-tikrai liūdijančių dokumentų «Kovos» Administracijoje (nes pirkinių knygoje iš tų metų yra išplėsta vienas lapas) pripažinta už teisingą pagal Širvydo sistematiškai vedamą pardavinių knygą ir 3) kad Širvydas yra pridavęs C.Sekretoriui legališką (su Notary Public paliūdijimu) notą, kurioje reikalauja apmokėjimą į dešimts dienų netik augščiau minėtos skolos, bet ir bilos ant \$198.75 už literatūrą, kurią dėl S-gos paėmė J. Grinius. Po ilgų kalbų nutarta: a) Užklausti aukavusių literatūrą, kam jie skiria, b) Išmokėti Širvydai \$61.02 iki September 1, š.m. už literatūrą paimtą dėl S-gos per P.Dubicką; c) Už literatūrą paimtą dėl S-gos per J.Grinių bus išmokama pagal išgalę po January 1911 (Širvydas už tą literatūrą reikalavo tuojaus apmokėjimo, bet nurodžius adm-riui, kad Širvydas darant kontraktą parduodant tą literatūrą sutiko laukti pinigų neapprubežiuodamas laiko ir iš priežasties stokos sąjungos izde pinigų, negalima tuojaus apmokėti už visą literatūrą, už tai Širvydai patarta, kad tą neišparduotą literatūrą atsimtų atgal. Tuomet Širvydas sutiko ant viršpaduotų nutarimų, t.y. laukti tolei, kol S-a turės izde pinigų).

6. Klausime RRR-to Izdo, kuris dar tebesiranda pas p. Širvydą, nutarta, kad RRR-to izdas būtų perimtas nuo Širvydo ir tas dalykas turi būti atliktas su užbaiga Septemberio 1910m. Į komisiją dėlei perėmimo nuo Širvydo RRR-to Izdo išrinkta J.Šaltys, J.Šukys ir P.Sinkus.

7. J.J.Paukščio priduta bila ant \$13.48 už literatūrą, imtą dar 1908m. per F.J.Bagočių, nutarta per C.Sekretorių sugrąžinti tą bilą Paukščiui su paaiškinimu, kad su biznio reikalais kreiptųsi į «Kovos» Administraciją.

8. Skaityta skundai paduoti ant Administratoriaus, kad žiauriai elgiasi su zeceriais, veikia savarankiškai ir tt. Po išklausimui skundų ir pasiteisinimų, pasirodžius, kad tūli iš skundėjų jau nebedirba prie «Kovos» ir tūli nėra net S-gos narias, tad nutarta: a) Kad administratorius neturi savarankiškai elgtis jam nežinomuose dalykuose, be pasiklausymo komiteto, b) iškilus kokiems nesuipratimams administracijoje, administratorius turi tuoj pranešti P.K-tui.

9. Išklaudyta Centro Sekretoriaus, kad Administratorius prima ir atplėšia C.Sekretoriaus «Kovos» redaktoriui adresuotus laiškus ir tuomi suvėlina pagarsinimą organe jam (admin.) netinkančius pranešimus arba nutarimus. Tūluose dalykuose adm. prisišiemė kaltę, tūluose atsisakė, kad nieko nežinaš.

10. Po apkalbėjimui nutarta perduot P.K-tui dėl ištyrimo, ar J.Grinius tikrai yra ėmęs S-gai literatūrą nuo LSDP. už 50% kapeikomis, o sąjungai pardavęs už 50%, bet kapeikos skaitytos centais, kaip kad buvo nurodyta pridutame P.K-tui kopijoje F. J.Bagočiaus laiško.

12. Ketvirtas posėdis uždarytas 7 val. vakare.

Praleista paragr. §11, kuris turi skambėti: Skaityta skundas K.J.Valio ant administratoriaus, J.Grinių, kad jis konfiskavo siunčiamus C.S-riui dokumentus STK. K-jos, ir kad administratorius daugiaus atlikęs panašius dalykus. Ant to adm. griežtai užginčijo, kad tas purvinas melas ir apjuodinimas ypotos ir idant tą patvirtinti juridiškai, adm-ius upsiēmė priduoti raštišką paliūdijimą, jog Valio skundas neteisingas.

Pirmsėdis I B.K.Kondratavičius.

Nepasirašau po IV posėdžio §9, nes paaiškinau konferencijoje podraug liūdijant ir Redaktoriui, jog neesmi jokių nutarimų sulaukęs bei suvėlinęs. Pasirašiau ant kortelės registruoto laiško J.B.Smelstoriui ne tam-tikroje vietoje per neapsižiūrėjimą, bet laiško neatplėšiau ir nėkiek nesuvėlinau. Iš to atžvilgio tas protokolo skirsnelis užrašytas neteisingai.

Ant B.K.Kondratavičiaus patėmijimo linkni, būtent praleisto dalyko: manding tie laišškai nebuvo oficijališkai konferencijoje, bet rašyta privatiškai išikarščiavusių ypatų, o sekretoriaus privatišku būdu sukolektuoti nuo privatiškų ypatų, galbūt dėlto ir nereik išrašyti į protokolą. Pagaliaus tie laišškai atmesti dėl jų nešvaraus turinio.

Pirmsėdis II J.Grinius.

Pasarga I. Drg. J.Grinius turi tiesą, kad nepasirašo po IV posėdžio §9, nes nebuvo pirmsėdžiu, kuomet tas paragrafas buvo tariamas, o pirmininkas juk tik ir pasirašo po tais paragrafais, kurie jam tvarkvedžiau jant yra nutariami.

Pasarga II. Tie laišškai nebuvo sukolektuoti, kaip J.Grinius sako, bet buvo oficijališkai konferencijon priduoti.

Konf. Sekr. P.Sinkus.

POSĖDIS V.

1. Penktas posėdis atidarytas per drg. B.K.Kondratavičių, 8 val. vakare.

2. Pirmininku išrinkta A.Žymontas su 7 balsais, prieš J.Grinių 1 balsą.

3. Paduotasis ėnešimas, idant išdirbti taisykles kaip S-ga turi atsinešti linkni kooperatyviškų draugijų nutarta atidėti ant toličius iš atžvilgio, kad tas klausimas yra rišamas šimet tarptautiškame Socialistų Kongrese Kopenhagene. Mēs priimsime tokią taktiką, kokia bus priimta kongrese.

4. Po apkalbėjimui nutarta įsteigti kooperatyvišką draugiją literatūros leidimui. Dėlei pleno išdirbimo išrinkta komisija. Komisijon ėjo: A.Purvis, P.Norkus, J.Šukys, J.B.Smelstorius ir A.Žymontas. Taipgi ant vietos apkalbėta ir nuspręsta, kokio brangumo turėtų būti akcijos. Balsuojant balsai pasidalino: 5 balsavo kad akcijos prekė būtų \$1.00, o 4 balsavo kad būtų \$5.00.

5. Įnešimas įsteigti kooperatyvišką bendrovę leidimui literatūros per LSS., LSS. D.Br. ir LSDP. po apkalbėjimui atmetas, nes šio posėdžio §4 tą atlieka.

6. Klausimas teoretiško laikraščio leidimo bendrai per LSS., LSS. DB. ir LSDP. po apkalbėjimui priimtas ir dėlei sutvarkymo dalykų išrinkta komisija iš A.Purvio, P.Norkaus ir J.K.Giliaus.

7. Klausimas keliaujančio organizatoriaus užlaikyme, kaipo II rajono buvo paduota, nutarta palikti kuopų iniciatyvai.

8. Pasveikinimas LSDP. C.K-to Igaliotinio priimtas delnų plojimu.

9. Priduta bila p.S.Andziulaičio ant \$25.00 reikalaujanti apmokėjimo iš S-gos izdo už darbą prie «Kovos». Po apsvarstymui ir pagal paaiškinimą buvusio administratoriaus F.J.Bagočiaus (kurio buvo pridutas raštiškas paaiškinimas) paaiškejo, kad Andziulaitis nebuvo sulygęs prie «Kovos» dirbti už algą ir dirbo tik liuosą laiką turėdamas, laike bedarbės, bet patėmijęs, kad S-ga jam netinkanti, tuomet tik reikalavo. Nutarta bilą neapmokėti, tik padėkavoti p. Andziulaičiui už jo triušą.

10. Pagerinimas S-gos finansų: kad būtų galima atlikti tūlus būtinai sąjugai reikalingus organizatyviškus ir agitacijos darbus, nutarta pakolei kas mokėti extra 25c ant metų.

11. Administratoriaus algos klausime. Nutarta rekomenduoti S-gos referendumui, kad adm-riui būtų mokama po \$60 aut mėnesio. Nes ir pats administratorius tiek reikalauja, kad pradėdant su August 1910m. jau jam būtų mokama po \$60. Algos didumą turi užtvirtinti S-gos referendumas, balsuojant V Susivažavimo paduotas propozicijas.

12. Sekretoriaus algos klausime. Kadangi dabartinis sekretorius turėjo ir turi sugaišti nuo savo paprasto užsiėmimo, iš ko duoną pelno, apie 40 valandų kas savaitę dėlei S-gos reikalų apdirbdimo, už tai dabartiniam sekretoriui pripažinta mokėti algą ir atlyginti taipgi už tuos mėnesius, kada alga nebuvo mokama. Algos didumą turės paskirti S-gos referendumas, balsuodamas V Susiv. paduotas propozicijas.

Pasarga: Kuopos balsuodamas tą klausimą, pirm balsuojant, turi apkainuoti tą 40 valandų darbo vertę, kad balsuojant galėtų maž-dang paskirti tinkantį algos didumą.

13. Realizavimas V.K-to Referendūmo N17 (žr. «Kovos» N50 09m.) tuom tarpu pavesta Centro Sekretoriui.

14. Redakcijai priimta sekančios taisyklės: a) Išstojančių iš S-gos rezignacijos neturi būt skelbiamos organe; b) Visi S-gos oficališki dalykai turi būt talpinami pabaigoje «Kovos» t.y. po korespondencijų; c) Jei redaktorius dėl kokių-nors priežasčių netalpina organe kuopų ar komitetų nutarimą, tuomet jis tą dalyką su pridavimu motyvų netalpinimo, turi gražinti atgal. Jei antru kart yra reikalaujama, kad tas pats dalykas turi būt patalpintas organe, tuomet redaktorius turi patalpinti. (Rišant šį skirsnelį ta po išrištas ir 19 kp. paduotas tame klausime įnešimas S-gos referendumui); d) Rajonų konferencijų protokolų turi būt talpinama organe tik tie paragrafai, kurie paliečia sąjungą.

15. Drg. B.K.Kondratavičius praneša, kad tie \$76.50, kuriuos «Kovos» Adm. skaitė, kad tai III rajono paskolė S-gai, tai nėra paskolė, tik auka, kurią III rajonas skyrė išleidimui knygos «Mot. ir Soc.»

16. Susijungimas su Socialist Party po apkalbėjimui rastas už reikalingą, bet kad tos išlygos, kurias pastatė mums, dar nėra užtvirtintos Socialist Party referendumu, todėl tas klausimas atidėtas ant toliaus.

17. V.K-to ir P.K-to nutarimai negali būti įvykdomi gyve nime nepraėjus 40 dienų po apskelbimui organe.

Pasarga: Iš tų turi būti išskiriama tik tie, kurie reikalauja neatidėtinu galutinuo atlikimu.

18. Kadangi šios konferencijos rinkta komisija nesutvarkė konstitucijos, tai jos galutiną sutvarkymą pavedė naujai komisijai: A.Purviui ir J.Šukiui, kurie du turi pasirinkti tretį.

19. Administracija turi duoti dovanas tiems, kurie pirkdami iš «Kovos» adm. literatūrą, iškalno užsimoka.

20. 52 kp. įnešimas, kad administratorius būtų po kaucija, palikta V.K-tui išrišti.

21. Po apkalbėjimui nutarta, kad dabartinis Revoliucijos Remimo Komiteto vardą pakeisti į *Revoliucijos ir Kankinių Šelpimo Komitetas*.

Pirmsėdis I *A. Žymontas*

» » II *J.S. Pruselaitis*

Konferencijos Sekretorius *P. Sinkus*.

Dėlei kritikos laiko šio protokolo žr. «LSS. Refer. «VIII» š.m.» New York City, 26, IX, '10.

LSS. Centro Sekr. *Aug. Purvis*.

Nežinia, ar paslėpti siekiai?

Buvusieji STK. K-jos nariai, Juodžiukynas ir Valys, šiaip-taip išskaitliavę S-gos materijališką padėjimą, pagaliaus prisimena apie mano laikuose priimtus apgarsinimus, buk jie atnešę nuostolį (necapsimokėjo), nes buvę be «bilų».

Būdamas administratorium, aš atspaudžiau tam-tikrus kontraktus ir kiekvienas per agentą *Lipgardą* priimtas apgarsinimas, yra po kontraktu, buk tai ant šiokio ar tokio laiko. Nuo dangumos aš pats kolektavau ir jei atskleisit lapus praicitų «K.» num., tai pamatysit bile vienas, jog aš už 4 pusl. (taip kaip ir dabar) apgarsi-

nimų, imdavau gerus pinigus. Kur nuostolis? Jei naujoji administracija negalėjo iškolektuoti, aš gi nebebūdamas administratoriumi negaliu iš kito miesto atvažiuot adm. darbą dirbt. Jeigu sąjungiečiai nebūtų apdovanoję mane «pinkertonais», «šnipais», «vagims» etc., būčiau gal šiandien adm. tebesas, ir nė centas nebūt niekur žuves. Kas kaltas? Ar aš, kad administracija negal bilų sukolektuoti? «Komisija» lai pamislina pirma peckojimo ant nekaltos popieros.

F.J. Bagočius.

F.J.Bagočius nevisai teisybę rašo. 1-ma. Už apgarsinimus neėmė taip didelius pinigus, nes pagal jo patarimo, atskleidus «K.» N2, matosi, jog ten už apgarsinimus įplaukia tik \$5.75, o išduota už rinkimą apgarsinimų net \$21.50; taipgi «Kovos» N7 įplaukia \$43.25, o išduota nuosimėjų už apgarsinimų rinkimą \$31.25. Tad jau aišku, jog netik pinigų neįplaukė, bet da nuostolius sąjungai darė, jau neskaitant to, jog jie «Kovai» brangią vietą užėmė. 2 ra. Teisybė, jog F.J.Bagočius man perdavė diktoką pluošta taip vadinamų kontraktų, per agentą *Lipgardą*, bet daugelis iš tų kontraktų yra be vertės, nes Bagočiaus agentas *Lipgardas* padarė neteisingas ir štai kokių būdu: nekurie iš kontraktų parašyti ant pusės metų, o pas davėją apgarsinimų tik ant trijų mėnesių, ar da trumpiau, o pinigai jau *Lipgardo* kišeniui. Nekomie kontraktai net be parašų davėjų apgarsinimų, parašyti paties *Lipgardo* ir jis pats pasirašęs. Žinoma, kad *Lipgardas* būtų turtingas, tuomet galima būtų iš jo išjiškot, bet dabar kas atsako už tokius kontraktus, ir ar galima remianties ant jų gaut pinigų?

Administracija.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, naperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpinotos.

MILWAUKEE, WIS. Rugsėjo 26 dieną *Chas. Abutch Co.*, automobilių dirbtuvė, sustreikavo 200 darbininkų, reikalaudami pagerinimo darbo sąlygų ir pakėlimo mokesties. Labai nesmagu yra pranešti, kad mūsų tamsieji broliai lietuviai pasiliko streiklaužiais, pasilikdami prie darbo. Žinoma, tamsumas jiems neleidžia suprasti, kaip bjaurus yra toks pasielgimas. Tačiau tarpe tokių, randasi keletas ir tokių, kurie nevos «intelegentais» norėtų vadinties. Jeigu nesusipras tie biedni kapitalistiški vergai ir neprisijungs prie kovojančių savo sandraugų darbininkų, kitusyk paminėsiu viešai jų vardus, lai žino darbininkai, kokie žmonės randasi ir tarp mūsų lietuvių.

M. Streikierius.

PLYMOUTH, PA. Spalio 2 dieną atsibuvo prakalbos su monoliogu ir deklamacijomis. Kalbėtojai ir deklamatoriai buvo kviečiami iš VII rajono. Sekretorius *P. Šlekaitis* kaipo deklamatorium, o išdinkęs *J. P. Čepulis* kalbėtojum, ir jie prisizadėjo pributi, bet gyvenimo aplinkybės, to nedaleido. O organizatorius, nė nepasiteisino, kas jam neleiddo surengti programą.

Atsinaujino LSS. 24 kuopa iš 9 narių. Jau 3-čias mėne-

aujoji admi-
nistrato-
rbt. Jeigu
„šnipais“,
centas nebūt
ja negal bilų
imo ant ne-

Bagočius.
apgarsinimus
skleidus «K.»
'5, o išduota
N7 iplaukia
31.25. Tad
lius sąjungai
užėmė. 2 ra.
ita taip vadi-
š tų kontrak-
darė neteisini-
yti ant pusės
, ar da trum-
raktai net be
o ir jis pats
uomet galima
ontraktus, ir

istracija.

OS.

nos pusė po-
neuzrašytas
sitiko, be ilgų
venimo visados

Chas Abusch
bininkų, rei-
so mokesčiai.
broliai lietu-
o. Žinoma,
yra toks pa-
ir tokių, ku-
gu nesuapras-
ie kovojančių
viešai jų var-
ir tarp mūsų

treikičius.

ibuvo prakal-
ū ir deklama-
ius P. Šleka-
pulis kalbėto-
aplinkybės, to
kas jam nelei-

3-čias mėnes.

sis kaip gyvuoja.

«Darbininkų teatrališka kuopa» irgi darbuojasi kaip galėdama dėl darbininkų labo, kad pasidarius kiek pinigų, įsteigtų viešą knygyną.

Lapkričio 28 d., pastatys ant scenos «Pirmi Žingsniai», papuošiant tarpus aktų tautiškiems dainoms, bei juokingais monologiams.

Spalio 4 d., minėta kuopa turėjo balių. Nors ir merka žmonių prisirinko iš priežasties krizio, bet turint teisingą pirmininką, kuris stengėsi viską laikyti tvarkoj, tai da ir pasidarė pelno.

K. Arminas.

CHICAGO. ILL. Šiaurvakarinėj Chcgagos miesto dalyj, lietuviai po didžiųjų karščių, užstojus šaltesnėms rudens dienoms, pradėjo taip sakant barstyt apšvietos žiedus tarp savo brolių viengenčių, kurie yra išnaudojami šiandieninio netikuso surėdymo. Pradėjo taisyti reališką dirvą, ant kurios socializmas turės bujoti bei vesti darbininkus prie taisytošios dirvos.

Štai 23 d. Rugsėjo, LSS. 81 kuopa parengė prakalbas. Publikos prisirinko skaitlingai, kas buvo nepaprasta tarp čionykščių lietuvių.

Pirmučiausiai 81 kuopos vyrų choras, susidedantis iš 50 ypatų, padainavo Marselietę, kuri nusisekė labai gerai.

Pirmas kalbėjo drg. Gaigalas (neseniai pribuvęs iš Philadelphiajos), kalbėjo 1.10 minutų laiko, jo simpatiški žodžiai padarė nemažą įspūdį ant publikos; jo kerštingi žodžiai: kapitalizmo išnaudojimas, dvasiškijos tamsinimas yra du praeiksmo gavalu, kurie stabdo progresą ir žmonių išsilavinimą!... Faktiškai darodinėjo baisy kapitalizmo išnaudojimą su pagalba kunigijos tamsinimo. Nėra reikalo man atkartoti visus kalbėtojo žodžius, kas užimtų daug vietos laikraestyje, tik turiu pasakyti, kad kalbėjo jausmingai, nevieno galima buvo patėmyt riedančias ašaras, ant klausančių veidų, kas reiškia, kad klausanti buvo pasirengę stoti į kovą su savo nevadanais ir atkeršyti už jų šimtmetines skriaudas...

Antras kalbėjo M. Kaitis apie reikalingumą pilietiško popierų. El. Viesniauskiutė deklamavo eiles— «Dirbk ir melksis». Trečias kalbėjo A. Siderevičius; kalbėjo gerai, ką liudija gausus delnų plojimas. Tik turiu patėmyti pastaramjam kalbėtojui, kad nuolat vartojamas žodis «ir ten toliaus, ir ten toliaus», neleido gerą skamba klausytojų ausyse, nes reikią: apie ką pradėjo kalbėti, o nieko neužbaigė.

Ant pabaigos dainavo 81 kuopos choras, po vadovystės J. Katiliaus, keletą revoliucijoniškų dainų, kurios nusisekė labai gerai.

Negaliu užmiršti nepaskęs, kad pas mus ir pašelpo draugystės pradėjo rupintis apšvietos reikalais:— štai dr—stė Lietuvos Brolių 10 d. Rugsėjo Atlas svetainėj parengė balių, su prakalbomis, dainomis ir deklamacijomis. Dainavo 81 kuopos choras, dainos nusisekė gerai. Kalbėjo A. Siderevičius temoje— «Moteris ir jos ateitis», kalbėjo neblogiausiai. Antras kalbėjo M. Kaitis apie draugystės reikalus. P—lė O. Kilikevičutė, deklamavo eiles— «Trys takai iš buto eina»

ir «Kovos nusiminime». Pastarajai labai gerai nusisekė, už ką jai buvo gėlių bukietas suteikta.

Ant užbaigos buvo šokiai ir lakiojanti krasa, pirmas dovanas laimėjo:— p—lė R. Norbučūtė rožių bukieta; p—lė V. Užupitė saldinių skrynūtę.

Kaip girdėt chicagiečiai žada kviesti F. J. Bagočių už kalbėtoją.

SLA. 226 kuopa atsisakė nuo susivienijimo.

Taipgi šią žiemą, šioj dalyj miesto bus rengiama daug prakalbų, paskaitų ir literatiškų vakarų; apie jų pasekmes pranešu vėliaus. Darbai kriaucių eina nepergeriausiai, kaip kurios dirbtuvės dirba tik pusę laiko.

Jul. J. Minkštutis.

WATERBURY, CONN. Rugsėjo 18 d. LSS. 34-ta kuopa surengė puikų vakarą. Drg. J. Šukys iš Brooklyn, N.Y. skaitė referatą ant temos «Tautystė ir socializmas». Po referatui, buvo debatai ant tos pačios temos.

Vakaras labai paveikslingai nusidavė, ypač debatuose nebuvo jokių užsikaščiaimų išskiriant vieną socialistą, bet ant jo paprastų užsiuolimų ant socialistų, niekas neatkreipė atydos, todėl pagalios ir pats save nusiramino.

Paskaita turėjo savyje gyvumą, bet paskaitos rengėjas, nebuvo ganėtinai paskaitą surengęs kaip reikia, nes kartais daugiau minutų laiko reikėjo laukti, iki suranda kur knygose jam reikalingą statistiką, iš ko publika pradėjo nerimauti.

Rugsėjo 23 d. mūsų kuopa turėjo nepaprastą susirinkimą, kuriame sutvėrė dainininkų skyrių, į kurį bus priimami ir neprigulinti į kuopą nariai, ant tokių pat tiesų, kaip ir kuopoj prigulintieji, tokiu būdu tikimės gerų pasisekimų. Ir ištikro, tokioj lietuviškoj kolonijoj kaip Waterbury, seniai jau pageidaujama dainininkų choras.

Spalio 8 d. LSS. 34 kuopa, rangiasi statyti ant scenos «Ponas ir Mužikai». Taip pat jau kiti kuopos nariai mokinasi komediją «Tarnas įpainiojo», kurią taip pat tikimės sulošti prieš adventus.

Rugsėjo 18 d., 34 kuopa nutarė kviesti p. Bukšnaičio reprezentuojamą teatro kuopelę dėl sulošimo M. Petrausko operetės «Adomas ir Jieva», kurią taip pat riangiama pastatyti prieš adventus.

Iš viso aprašymo galima spėti ant kiek 34 kuopa gyvuoja. Taippat, galima spėti ant kiek «Dagio» korespondentas teisingas, kurį neperseniai rašė «Dagyje», kad Waterburio socialistų kuopa sunykusi, liko tik «pruselaitizmas».

J. S. Pruselaitis.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

324) Pareikalavus F.J. Bagočiui, idant jo alga būtų išmokėta, pranešta, kad tas klausimas bus paimtas į atydą, kaip greit kiti dalykai bus užbaigti linkui tyrinėjimų nekurių neaiškumų.

325) 115 kp. mėnesinė blanka tapo persiųsta adm—jai. Ant adm—jos užklauso, kur pinigai dėl tos mėnesinės blankos, paaiškinta, kad dėl pinigų turi teirauties pas minėtą kuopą, nes Centro

Sekr. nebuvo pinigai prisiųsta.

326) Adm-jai pranešta, kad turi drg. K.Liutkui išmokėti pagal P.K-to Tarimo 58, \$20.00 iš «Rev. Dainų» fondo. Apie tai pranešta taipgi Liutkui.

327) Carterio Komisija per drg. V.Šliakį užklausta, kodėl ji neišpildo atsakančiai savo pareigų, ir ar ji mano ant toliaus pildyti atsakančiai jas.

328) Administracijai pranešta, kad pagal P.K-to Tarimo 60 turi priduoti P.K-tui originalą sutarties su drg. V.K.Račkaucku pirkime vertimo «Mot. ir Soc.»

329) Atsinaujino iš 7 narių 24-ta kuopa.

N.Y. City 7, X, 10.

LSS. Centro sekr. Aug. Purvis

LSS. Referendum «VIII» 1910m.

Po šiuo referendumu bus leidžiama per S-gos referendumą dėl užtvirtinimo arba atmetimo sekanti Centro Komitetų konferencijos protokolo paragrafai: II Posėdžio §11, IV Posėdžio §8, V Posėdžio §10, §14, §17 ir §25.

Diskusavimo laikas tų klausimų pasi baigs November 20 s.m.

N.Y. City, 28, IX, 10.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No.63.

Šiuomi nutariame užklausti Administratoriaus, ar administracijos knygos jau yra sutvarkytos kaip reik, idant galima būtų jas priduoti Centro Knygų Perž. Komisijai. Jei dar tas neatlikta, tai Administratorius teiksis pranešti P.K-tui datą, kada bus atlikta.

N.Y. City, 15, IX, '10.

East Pittsburg, Pa., 17 IX, '10 L.S.S. P.K-as

Baltimore, Md. 20, IX, '10.

{ M.M. Račiute
B.K. Kondratavičius
P. Grinius

New York City 29 IX, 10.

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 64.

Idant ateityje neatsikartotų panašus atsitikimas su RRK-to išdu, kaip dabar buvo, tai nutariame paduoti V.K-tui sekanti įnešimą:

RRK-to išdininkas turi būti po kaucija, kurios didumą turi apspręsti P.K-tas.

New York City, 15, IX, 10.

East Pittsburg, Pa., 17, IX, '10 LSS P.K-tas

Baltimore, Md., 20, IX, 10.

{ M.M. Račiute
B.K. Kondratavičius
P. Grinius

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N.Y. City, 29, IX, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 65.

Šiuomi pranešu, kad RRK-to izdas \$268.73, kuris buvo pas p. J.O.Širvydą, tapo perimtas per RRK-to Izdo Perėmimo Komisiją ir perduotas man, kaip P.K-to nariui, dėl P.K-to Sept. 8 d.; bet kadangi čekis buvo išrašytas ant mano vardo, tai norėdama jį perkeisti ant pinigų, kaip greit galint, idėjau į banką, iš kur bus galima pinigų gauti po sukakimui 60 dienų.

N.Y. City 15 IX 10.

P.K-to Narys M.M. Račiutė.

Kaip matoma iš pranešimo drg. Račiutės, tai RRK-to izdas ant \$268.73 priimtas ir ant drg. Račiutės vardo randasi bankoje, iš kur pagal mūsų nutarimą negali būti išimta, pakolei nebus aptarta V.K-to linkui RRK-to išdininko kaucijos.

E. Pittsburg, Pa. 17 IX 10.

P.K-to Narys B.K. Kondratavičius.

Baltimore, Md. 20 IX 10.

P.K-to Narys P. Grinius.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 29, IX, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 66.

Kadangi jau artinasi laikas dėl naujų Nominacijų pasekmių patalpavimo, o 1909m. nominacijos pasekmės dar nėra tilpnios, todėl LSS. 105 kuopa savo susirinkime, laikytame Aug. 12 d. nutarus reikalauja, kad nominacijos pasekmės 1910m. būtų patalpinamos organe ir kad jų pagarsinimą Redaktorius neatidėliotų.

Lewiston, Me.

Varde 105 kp. A. Adomavičius.

1) Kaip žinoma, tai nominacijos pasekmės 1909m. iki šiam laikui nebuvo patalpinamos dėl nurodytų P.K-to Įgaliojimo raporte priežasčių (žr. «Kovos» N36 š.m.), o 2) kadangi jau artinasi kitos nominacijos, kurių pasekmės būtina turės būti apskelbtos organe, kas užims daug vietos, todėl a) išvengimui iškaščių dėl apskelbimo jau taip suvėlinto dalyko, ir b) sučėdijimo vietos organe, aš:

1) Neparemiu 105 kp. įnešimo, nors pripažįstu jog nominacijos pasekmės turėjo jau seniai būti apskelbtos ir įnešu

2) Kad nominacijos pasekmės šių metų būtų būtina patalpintos organe arba atskirame lakšte prie organo (jei «Kovoje» negalima), delko Administratorius turi pasirūpinti iš laiko.

New York City 5 IX, 10.

P.K-to Narys M.M. Račiutė.

Sutinku su augščiau paduotais motyvais ir įnešimu.

E. Pittsburg, Pa. 7 IX 10.

„ „ B.K. Kondratavičius.

Sutinku su pirmesnių nuomonėmis ir dadedu:

Kadangi šįmet rinkimus tvarkys tam-tikra komisija, kur yra daugiau užsitikėjimo, negu ant vienos ypotos Centro Sekr., todėl šįmet nominacijos pasekmių talpinimu galima pasikakinti skelbiant vien tik galutinas pasekmes t.y.: 1) ant kokio urėdo; 2) koki ypata; 3) kiek gavo balsų iš viso ir 4) kiek nominavo kuopų, bet neminint kiekvienos kuopos atskirai, kas užimtų per dang vietos.

Baltimore, Md. 16 IX 10.

P.K-to Narys P. Grinius.

New York, 29, IX, 10.

L. S. S. Centro sekretorius Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N67.

Kaip matomo*) iš P.K-to Įgaliojimo raporto, tai S-ga būtų veik be skolų, jei atsisteistų visi jos skolininkai, kurių dalis yra sąjungos kuopos ir pavieniai nariai, išsiskolinę už paimtą nuo S-gos turta, taigi pinigai anksti ar vėlai grįš. Bet kitaip yra su antrąja dalia skolininkų, kurie yra biznieriiai ir išsiskolinę už apgarsinimus ir kaip matoma, tai jiems per daug kredito duodama pav. nuo Dubicko ir Bagočiaus administratoriavimo laikų už apgarsinimus skolingi \$382.50, nuo J. Grinius laikų — \$319.56, viso už \$702.06. Ir kadangi nežinoma, kaip stovi su tų pinigų išskolektavimu, tad aš įnešu, kad Centro Sekretorius užklaustų adm-rius:

1) Kokiū būdu toki ankštą laipsnį pasiekė dabartinė skola, kuomet senoji dar neiškolektuota. 2) Ar galima tas skolas išskolektuoti ir 3) Ar rūpinasi tuomi?

Baltimore, Md. 16 IX 10.

P.K-to narys P. Grinius.

Sutinku, išskyrus tretį klausimą, kuris paaiškėjo iš raporto P.K-to Įgalioj. Talpinant organe įnešimas tur būt sutrumpintas.

E. Pittsburg, Pa. 7

P.K-to narys B. K. Kondratavičius.

Nors dalykas jau iš dalies paaiškėjo (žr. «K» N37 buvusios ST K. K-jos straipsnį «Draugams Sajungiečiams» ir P.K-to Įg. raportą «K» N36), vienok dėlei dalyko pilnesnio pasiaiškavimo balsuoju už 1-ą ir 2-ą paragrafus įnešimo.

Siunčiant į «Kovą» įnešimas turi būt sutrumpintas.
New York, N. Y. 28 IX 10.

M. M. Račiutė.

Reiškia 1 ir 2 paragrafai įnešimo tiktai priimta.

LSS. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

New York City, 30 IX 10.

*) Inešimas sutrumpintas.

Klaidų atitaisymas.

«Kovos» N39 š.m. per korektoriaus neapsižiūrėjimą išskverbusi klaida. Ant psl. 479 pasasakyta; «P.K-to Tarimas 48», turėtų būti: «P.K-to Tarimas 60».

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

Atydai sąjungiečių.

Pradedant su patilpimu organe šio pranešimo, Centro Sekretoriaus buvusių antrašas: 218 W. 124th st. bus negeras, todėl ateityje siųskite viską sekančiu antrašu:

A. Purvis (A.C. Herman),

28 IX, 10.

112 East 19th st., New York, N.Y.

Atyda 4-tos LSS. kuopos draugams.

Draugai:— 4-tos kuopos mėnesiniai susirinkimai tapo perkelti iš Nedėlios į Subatą. Dabar susirinkimai visados atsibus paskutinėje Subatoj kožno mėnesio, prasidės 8 ta val. vakare, toj pačioj svetainėj, 3301 So. Morgan st. Draugai nepamirškite atsilankyti.

Sekr. J. Jurgelionis.

Atyda III LSS. rajono kuopų.

LSS. III rajono konferencijos, laikytos Courtney, Pa. protokolais išsiuntinėtas rajono kuopoms dėl nubalsavimo 1 d. Spalio. Nubalsavę protokolą, kuopos teiks protokolą ir pasekmes balsavimo sugrąžinti rajono sekretoriui ne vėliaus, kaip iki 21 d. spalio. Kurių kuopų toli susirinkimai, turi sušaukti ekstra susirinkimą. Balsuoti reikia slaptu balsavimu ir kiekvieną punktą atskirai, paženklinant ant atskiros popieros, kiek ir kuris punktas balsų gavo.

LSS. III-čio rajono sekr. B. Kondratavičius.

Atyda LSS. VII-to Rajono kuopoms.

Malomus draugai, kas labiausia mums turi rūpėti; kaip mes natome ir tikrai esame persitikrinę, kad šioj šalyj galime kvą išsilaikyti tik per balsavimą, bet ne kitokiu būdu, taigi ir turime mintis, kad kiekvienas galėtų balsuoti.

Taigi kiekvienas draugas prigulintis VII-tam rajone, jeigu dar neturite nė vieno popierų, taippat ir turinti pirmas, jeigu nori gauti pilnas popieras, lai kreipiasi į susirinkimų raštininką prišūdamas savo vardą, pavardę ir antrašą, o tuomet raštininkas praneš, kada važiuot į Cortą, Corte lauks komisije Piletišku popierų ir kiekvienam pribuvusiam išims popieras.

Kreipkitės šiuo antrašu:— Susinešimų rašl. P. Šlekaitis, 83 Grant Ave. Pittston, Pa.

Pranešimas LSS. 89 kp. Gardner, Mass.

Dabar 89-ta kuopa, visados laikys savo susirinkimus, kiekvieno mėnesio pirmą nedėdienį, antrą valandą po piet. Finų svetainėje, Pine St. Meldžiu visus atsilankyti ir atsivesti naujų draugų prisirašymui.

P. J. Mackevičius.

LSS. 29 kuopos narių atyda.

Mėnesinis susirinkimas atsibus 16 d. Spalio, 2-ą val. po piet. salėje Fortunes, 226 N. 5-th St. Springfield, Ill.

Kiekvienas draugas malonės atsilankyti į šį susirinkimą ir atokėti per streikus užvilktą mokestį. Neatsiteisusiems, priversime būsimie «Kovą» sulaukyti.

Sek. V. Cernauskas.

Atyda Chicagos LSS. suvienytų kuopų.

Centras Suv. Kuopų LSS. Chicagos ir apielinkės, šaukia Konferenciją ant 23 d. Spalio 10:30 val. ryte, «Lithuanian Club» tarpe 31 ir 32 gatvės So. Halsted St.

Draugai ir draugės! Malonėkite atsilankyti kuoskaitlingiausia, nes yra daug svarbių reikalų, kuriuos neatbutinai reikia apsvarstyti. Pasekmingas darbas, priguli nuo darbo visų draugų. Energiškiau į darbą dėl labo ateities! Užtikrinu jog susirinkimas bus gyvas. Sek. Chicagos Suv. kuopų J. Gailiunas. 1618 So. Halsted St. Chicago, Ill.

P. S. Centras, nenorėdamas trukdyti taip brangų nedėlios laiką, šaukia konferenciją 10:30 ryte.

Pranešimas Plymanth LSS. kuopai.

Gerbiamieji draugai! Kad vėlybam laike po prakalbų, negalėjome stoti prie tikro mūsų darbo. Dėl to meldžiamieji susirinkite į svetainę, J. Macevičiaus 2-ą val. po pietų, 16 Spalio, dūbėi apkalbėjimo Rajono bei konferencijos reikalų, kuri atsibus turbit pabaigoj šio mėnesio Wilkes-Barre, Pa. Taipgi malonėkite atsivesti ir draugus, ypatingai kurie žada prisirašyti.

Org. K. Arminas.

Pranešimas rinkėjams prenumeratos ir prenumeratoriams knygos «Moteris ir Socializmas».

Beabejo jau žinote visi, jog augščiau minėta knyga beveik baigema statyt ir neužilgo eis į spaudą; užtai trumpu laiku bus reikalinga, visų prenumeratorių vardai ir pavardės, idant patalpinti užbaigoj minėtos knygos. Todėl draugai, kurie renkati prenumeratą ir kurie norite užsirašyt tą taip svarbų veikalą, pasiskubinkite užsirašyt ir prisiųst pinigų, idant jūsų vardus ir pavardes spėtumem patalpinti pabaigoje knygos; suvėlinusių prisiųst pinigų, vardai tų ir pavardės, nebus knygon patalpinta, užtai rinkėjai prenumeratos, nesivėluokite.

«Kovos» Administracija.

Naujas sceniškas veikalėlis**NETIKETAI**

Komedija trijuose aktuose. Parašė A. Glė.

Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiųsta.

Labai smagu skaityt «BALTRAMIEJAUS NAKTIS».

Šioje knygoje atrasi daugiau juokų ne kaip dešimtyje juokdarlinguose laikraščiuose per 10 metų, daugiau patiekos ne kaip lėgeriant 10 bačių alaus, daugiau gerų rodų, perserėjimų, ne kaip visuose senmergių, gyvenašlių ir davatkų leistruose ir daugiau smagus pakutenimo, ne kaip per ruggpjutę ant šalidų vakare klerikai su merginoms ir tt. Jeigu neturi tos knygos, tai nelauk ne mėnesio, ne dienos, bet tuojau pasiuskie 75c., o apturesi, adresuojant:

J. Naujokas,

120 Grand str., Brooklyn, N.Y.

Apturejės tą knygą tuojau patogiai atsiesek ir skaitydamas ją turesi daugiau džiaugsmo, ne kaip už 75 dol. radęs, daugiau karsėto, negu klebonas nuo davatkos.

Reikalauja Agentų.

Pardavinėjimui labai gražių paveikslėlių, laiškamams popierių ir tt. Stainelė užgimimo Kristaus, pavidale altorėlio, pargabenti iš Belgijos, labai tinkanti dovanoms ant Kalėdų prisiųst į Lietuvą giminėm ar pažįstamiem. Parsiduoda 1-nas po 15c ir po 25c, pagal didumą. Norintieji pamatyti tuos puikius altorėlius (stainelę), malonėkite prisiųst pačto markėm 25c, nurodydami savo tikrą ant rašą, užtai prisiųsiu ant prabos visų gatunkų po vieną.

Su gražiais paveikslėliais ir šilkinėmis kvietkoms, ant Kalėdų, išdabija visokioms žvaigždėm, Jezusuko guli ant šieno ir kitoki, 2 lakštai už 25c.

Laiškams popieros prasteinio gatunko 12 už 25c.

BIBLIJA, teesti visas Šventas raštas, seno ir naujo testamento, lietuviškoj kalboj, lotyniškom raidėm, spausta Berlyne 1908m. psl. 818 ir 27p, viso 1129 psl. Prekė \$2 00. Agentams duodam didelį nuosimtį nuo visokių tavorų. Adresuokit:

K.J.Intas, P.O.Box 1724

New York, N.Y.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie lalkrodelio socialistiškas reteželis su globu, broliškal sveikinandios dvi rankos arba su švyturin ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paauksuoti—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami sluskit pinigų krašos ženkleliais arba Money Orderiu. "Kovos" Administracija.

Į Skaitytojus.

Gerbemiejil kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisiųsti užmokestį atnaujinimui idant nesutrukdytų laikraščio siuntinėjimas.

Kovos administracija.

ŽEMAITES RAŠTAI

Antra pataisyta laida, leidžiama prenumeratos keliu.

Jei lietuvis, svetimą duoną bevalgydamas, užmirštų Lietuvą, jos žmones, jos buvį, sielvartus, linksmybes, bet bundandios sąmonės kurtomas, panorėtų atgaivinti kudikystės vaizdelius, pasakyčiau jam: skaityk **Žemaites Raštus**.

Jei lietuvis, norįs išsitobulinti lietuvių kalboj, klausytų kokiū budu gali tai padaryti, atsakyčiau: skaityk **Žem. veikalus**.

Jau atėjo visi Žemaites raštai galutinai prirengti spaudai. Todėl, pasiskubinkit tuoj užsiprenumeruoti, nes kaip išeis iš spaudos, bus daug brangesni. Naudokitės iš progos!

Prenumerata dabar už visus raštus tik \$1.00.

A Žymontas

318 Broadway, So. Boston, Mass

Kelstone Phone Main 14—28.

Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO

423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:

Nuo 10 ryto iki 3 P.M.

Nuo 6 iki 8 vakare.

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

**50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.**

**JAUNI VYRAI
SENI VYRAI
VIDURAMŽINI VYRAI**

Vyrai kurie žada apsivesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotinti dasileida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pynai nauduoti priimnoma gamtos, — **vysi tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin sava sveikata, kaip jie igaua ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame pademe.

Ta knyga teipgi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur **Užnuodijima krauju, arba syfill, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpnelma, Abelną pragaišti špeku, Pragaišti gyvybes sky-stimo, Naktinius nubegimus, Rheumatizma, Organiškas ligas, Pylva, Kepenu, Pules ir inkėtu ligas,** gali but galutinai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais.

Tukstanėnai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spēkas ir stiprumą per pagėlbą tuos knygos. Ji ira krautuėė B-nios ir talpina šiam tykrus slaptības, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava pinigū mokiedami už prasus, bevertės, vaistus iki kolaik neperskaitisti šitą knyga. Ji pasakis kodiel jus kentėti ir kaip galet galutinai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DYKAL** Mės užmokam ir pačta. Išrašik qiškele sava varda, pavarde ir adresą ant šio kuponą ir išslusk ji mums sendena.

Kuponas dykai gautos knygos.

Siusk ji šendena.

DR. JOS. LISTER & CO.

L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Galotini: Aš esu užinteresuotas jūsu pasiullimnui dykai slunstos knygos ir norėčiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.

Vardas ir pavardė.....

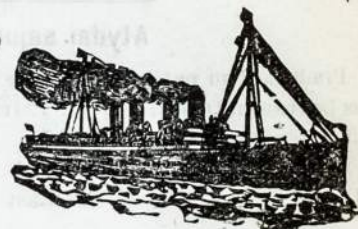
Adresas.....

Stejtas.....

Draugai SKAITYKIT IR PLATINKIT „Kova“!

M. Rosenbaum,

**SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

**Parduoda laivakortes ant geriausų linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.**

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

NAUJA
ka valdita
kartu, nu
darbinink
Norint